

МЕТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• ЛИСТОПАД • 2009 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО • 9/58 •

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВІКТОР ЮЩЕНКО ВІДВІДАВ СОБОР СВ. ЮРА У ЛЬВОВІ

31 жовтня в рамках робочої поїздки до Львівської області Президент України Віктор Ющенко відвідав Архикатедральний Собор Святого Юра у Львові. Зустрічає Главу держави Правлячий Львівський Архиєрей, Високопреосвященніший Владика Ігор (Возьняк).

Почесні гості склали молитву за Боже благословення для українського народу, відтак у крипті Собору поклонилися останкам Митрополита Андрія Шептицького та Патріарха Йосифа Сліпого. Президент у крипті храму високо оцінив внесок Митрополита Андрія в історію України, наслідок цього можна побачити у свідомості українців Західної України.

Після відвідин Собору, Віктор Ющенко вирушив до Палацу культури залізничників, щоб провести нараду щодо стану захворюваності на грип та ГРВЗ.

Сьогодні у часописі "МЕТА":

2-3 стор.

Постанови 47-ї сесії синоду єпископів

Перенесено мощі блаженного Григорія (Лакоти)

«Чого мене спокушаєте лицеміри?» – реакція на пасквілі «підгорецьких»

4-5 стор.

Провокація в Словенії – сатаніст очолив Відділ у справах релігій

7 млн католиків просять визнати Пресвяту Діву Марію «співвідкупителькою»

6-7 стор.

«Православними ми є у вірі, католиками – у любові». Інтерв'ю Блаженнішого Любомира Гузара

8-9 стор.

Клуб знайомств. Щоб серця єдналися в любові

Мистецтво прощати. «Пробачте не заради когось – заради себе»

о. Євстахій Смаль – Божий герой

10-12 стор.

Папські монети

Історія парохій Львівщини. Миклашів

Кам'яна Зоя. Невигодана історія

ФОТОРЕПОРТАЖ о. Паєла ДРОЗДЯКА

ПОСТАНОВИ

СОРОК СЬОМОЇ СЕСІЇ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОГО ВЕРХОВНОГО АРХІЄПІСКОПСТВА УГКЦ

Львів-Брюховичі, 20-21 жовтня 2009 року Божого

1. Підтримати та благословити видання на загальноцерковному рівні газети Київської архієпархії «Собор», орієнтованої здебільшого на молодь.

2. Прийняти в цілому із внесеними пропозиціями документ «Пастирські та літургійні роз'яснення щодо похорону».

3. Взяти за основу текст Правильника протопресвітера УГКЦ. Всім членам Митрополичого Синоду до кінця листопада подати свої зауваження на адресу секретаріату Синоду. Після цього Канонічному відділу Патріаршої курії УГКЦ доопрацювати його текст із внесеними пропозиціями і подати на розгляд наступній сесії Митрополичого Синоду.

4. Прийняти як зразок для всіх єпархій та екзархатів Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ список документів, які повинен подавати кожен кандидат до свячень.

5. Для запровадження спільної практики щодо іспиту для надання юрисдикції на сповідь всі єпархи та екзархи Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ повинні:

а) обов'язково його проводити;
б) рекомендувати робити його перед уділенням святої тайни Священства.

6. Доручити кожному правлячому єпископу Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ протудіювати зі своїми священниками у єпархіях питання іспиту для священників у перші п'ять років священства та розглянути це питання на наступній сесії Митрополичого Синоду.

7. Нагадати правлячим єпископам Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ про необхідність проведення формаційно-братерських зустрічей для священників упродовж перших 5 - 10 років священства.

8. Запропонувати Синодові Єпископів УГКЦ до затвердження Положення про фонд «Андріїв гріш» із внесеними поправками.

9. Взяти до відома створення та благословити діяльність Товариства економів Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства Української Греко-Католицької Церкви.

10. Доручити отцю д-ру Ігорю Бойку опрацювати передані йому анкети щодо практик розгрішення від гріха абортів та подати на розгляд наступній сесії Митрополичого Синоду проект спільної практики для Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ у цьому питанні.

11. Доручити Високопреосвященному Владиці Ігореві (Возьняку) бути єпископом-опікуном для між'єпархіальних церковних комісій у Львові.

12. Провести 28 листопада 2009 року Божого в усіх парафіях Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства УГКЦ вшанування жертв Голодомору.

13. Опрацювати до кінця 2009 року звернення до священників з нагоди завершення Року покликання з наголосом на священничому покликанні.

14. Провести Сорок восьму сесію Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства Української Греко-Католицької Церкви у січні 2010 року Божого.

Ці постанови набирають чинності 31 жовтня 2009 року Божого

Голова Синоду Єпископів
Києво-Галицького Верховного Архiepіскопства
Української Греко-Католицької Церкви

+ Любомир

Всесвітлішим, Всечеснішим та Преподобним Отцям-парохам, адміністраторам, настоятелям та вірним Львівської Архiepіпархії

Слава Ісусу Христу!
Всесвітліший, Всечесніший, Преподобний Отче,
Дорогий Брате, Сестро!

Згідно останніх офіційних повідомлень органів державної влади у дев'яти областях України оголошено карантин у зв'язку з розповсюдженням грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій, в трьох областях – Львівській, Івано-Франківській і Тернопільській визнається стан, що досяг епідемічного порогу.

Прошу священнослужителів звернутися до вірних із закликом про дотримання елементарних правил захисту та гігієни.

Закликаю всіх Вас до молитви за оздоровлення хворих та припинення цієї хвороби.

З молитвою та Архiepірейським Благословенням!

+ ІГОР
Архiepіскоп Львівський

Владика Ігор молився за вічний спочинок у Бозі Кир Мирослава Марусина

30 жовтня в Архiepікатедральному Соборі св. Юра, відбулася Божественна Літургія та панахида на 40-ий день після смерті Архiepіскопа Мирослава (Марусина), очолив молитву Архiepіскоп Львівський Високопреосвященніший Владика Ігор (Возьняк).

Отець Прокопій Лотоцький ЧСВВ, духівник української Папської колегії святого Йосафата в Римі у слові до усіх

зібраних на заупокійному богослужінні, ще раз підкреслив значення цієї особи в історії українського народу та Вселенської Церкви.

«Коли наша українська земля була покрита безпросвітними хмарами воюючого атеїзму, коли народ був у кайданах а край у руїні, а ворог не давав молитись, Боже Слово Кир Мирослава лунало через хвилі Ватиканського радіо», - розповів Отець Прокопій.

Пригадаємо, що упокоївся у Бозі Архiepіскоп Мирослав 21 вересня 2009 року, у празник Різдва Пресвятої Богородиці, о 9.30 місцевого часу, у Римі, в українській Папській колегії святого Йосафата. Описуючи життя Кир Мирослава, Радіо Ватикан зазначило, що він був вислуженим Секретарем Конгрегації для Східних Церков, автором численних видань і наукових праць богословського, історичного, літургійного та біблійного змісту. Віденський університет з нагоди 600-ліття богословського факультету відзначив його почесним докторатом. Був він дійсним членом Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Український вільний університет у Мюнхені теж зарахував його до числа почесних докторів.

Парафія Преображення ГНІХ відсвяткувала 20-ту річницю повернення в лоно УГКЦ

29 жовтня у храмі Преображення ГНІХ (м. Львів, вул. Краківська, 21), відбулася урочиста Архiepірейська Літургія з нагоди двадцятої річниці повернення парафії в лоно УГКЦ. Очолив богослужіння Високопреосвященніший Владика Ігор (Возьняк), Архiepіскоп Львівський. До спільної молитви долучилися священнослужителі Архiepіпархії, гості та парафіяни храму.

На святковому богослужінні були також присутні гості та учасники VI Міжнародної наукової конференції «Літургія і літургійний спів візантійського обряду в історичному

розвитку», яка проходить в приміщенні Українського Католицького Університету.

Правлячий Архiepірей зазначив, що це святкування стало можливим завдяки свідомості людей та відважного рішення священника о. Ярослава Чухнія, якого підтримав Архiepіскоп Володимир Стернюк. «Ми вдячні Господу, що він протягом століть веде нашу Церкву своїм Провидінням, захищає її від видимих та невидимих ворогів, посилає їй добрих духовних провідників», - сказав Владика Ігор. Роздумуючи про сам храм, одного разу Архiepіскоп зауважив, що його стіни, ікони, які справедливо можна назвати твердинею львівського українства, пам'ятають молитви і повчання великого Ми-

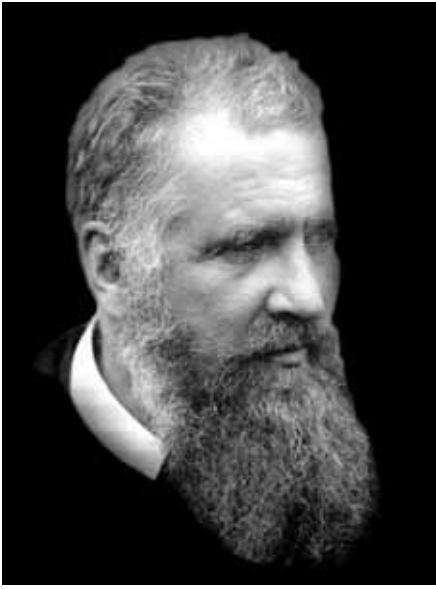
трополита Андрея Шептицького, візитацію блаженного священномученика Никити Будки, який відвідував молячись у цьому храмі у 1930, 1932, 1936 роках.

В рамках святкування, 28 жовтня, цього року, відбулося урочисте перенесення мощей блаженної Йосафати (Гордашевської) до храму Преображення ГНІХ. Перед іконою блаженної усі бажаючі мають нагоду скласти свої молитовні прохання.

Вірні Львівської Архиєпархії вшанували пам'ять Митрополита Андрея

1 листопада вірні Львівської Архиєпархії вшанували 65-ту річницю з дня смерті Митрополита Андрея Шептицького. В родинному селі Митрополита – Прилбичах, Архиєпископ Львівський, Владика Ігор (Возьняк), відслужив святкову Божественну Літургію та панахиду перед каплицею-усипальницею родини Шептицьких. У святкуванні взяли участь свяще-

ники Архиєпархії, вірні та мешканці села Прилбичі, які дбають за збереження святині, церкви-музею Андрея Шептицького. Високопреосвященніший Владика Ігор в день пам'яті Митрополита, ще раз намагався пригадати вірним ті харизми, якими володів Шептицький, та його постать, як взірця для кожного душпастиря. «Цей праведник терпів великі фізичні болі, а ще більше моральні напади і українців, і поляків. Але він, подібно, як порок Мойсей, не зупинявся у довірі та служінні Господу. Він був на голову вище від інших, людські докори приймав спокійно, а судьбу нашої Церкви та України бачив далеко наперед», - сказав Владика Ігор.

Правлячий Архиєрей подякував в особливий спосіб пароху храму о. Андрію Стадницькому та його дружині за сумлінне служіння Богові, його Церкві та народу.

У с. Прилбичі святкування продовжаться аж до 17 листопада, адже саме в цей день виповнюється 140 років від дня народження блаженного Климентія Шептицького. З цієї нагоди, напередодні, у його родинному селі у

суботу та неділю (14 та 15 листопада) буде нагода вшанувати святця. У суботу ввечері, зокрема, відбудуться молитовні чвання як у храмі, так і біля каплиці-усипальниці родини Шептицьких, які продовжаться Божественною Літургією у неділю.

«Чого мене спокусаєш, ану самрн?»

(Мтв. 22, 18)

Саме на ці Христові слова, спрямовані до фарисеїв, бажаю звернути увагу чотирьох диваків, котрі, вважаючи себе єпископами, закидають мені, що я, згідно з їхніми словами, став «зрадником Христа і Церкви, стягнув Боже прокляття на себе, свою родину і на всіх, хто зі мною творить внутрішню єдність і мені підпорядковується. Якщо не буду чинити покаєння і помру у стані нерозкаяності, то навіки загину. Покаєння з мого боку полягає в тому, що прилюдно визнаю віру, відречуся ересей Гузара і попрошу папу знову прийняти мене до Церкви» (пасквіль від 25.09.2009).

Для початку бажаю заявити, що мені неприємно з ними спілкуватися, а тому свого листа я адресую не їм особисто, а всім чесним християнам. І зовсім не з наміром оправдатися, бо не відчуваю за собою жодної провини, а застерегти і виявити поважні відхилення у світогляді цих диваків, котрі вдають із себе єпископів.

По-перше, я не належу до так званої УПГКЦ, котра ніким не зареєстрована і про котру ніхто, окрім них самих, не знає. Тому рішення їхнього так званого «постійного синоду» для мене не має жодної вартості і особисто для мене є просто смішним.

По-друге, жодна людина, котра не має на це повноважень, не може назвати мене зрадником. Якщо ці люди заявляють, що я зрадив Ісуса Христа, то, цікаво, за кого вони себе мають? А якщо заявляють, що я зрадив Церкву, то вони порушують презумпцію невинності, адже лише суд може встановити чиюсь вину, а тим пачу – зраду. В подібний спосіб поступали так звані «трійки» НКВД, коли без суду і слідства у свій час засуджували на смерть наших чесних людей.

По-третє, ці диваки, котрі лякають, що я, якщо не покаюся, «згину навіки», нехай добре уважають, щоб вони самі спаслися, адже каються, як видається, потрібно насамперед їм самим. Хоча б із тієї рації, що я є правно рукоположеним священником, а вони – самозванці, котрі присвоїли собі чужу гідність.

Крім того, мені пропонують просити папу, щоб мене «знову прийняв до Церкви». Тому, по-четверте, бажаю заявити, що я ніколи з Церкви не виступав і належати му до неї до самої смерті (та й по смерті, сподіваюсь, – також). А те, що ці диваки відіслали копію свого пасквілю про «анатему» папі, ще не означає, що папа його схвалює і благословляє. А, поза тим, не розумію, яке відношення має папа до тієї УПГКЦ, котрої Ватикан не визнає? Не здивуюсь також, якщо невдовзі вони відважаться ще й на папу накласти «анатему», адже він до сьогодні також ще не засудив так званих «ересей Гузара», котрих насправді не існує.

І, накінець, не можу збагнути, яким чином цей, з дозволу сказати, «документ» був виданий 25 вересня 2009 р., якщо саме «рішення» (згідно з текстом) було прийняте 26 вересня 2009 р. У цьому випадку хочу розповісти не дуже шановним авторам пасквілю таку народну усмішку: «Іване, чи будеш їсти вчорашній борщ? – Звичайно, буду. – Ну, то приходь завтра». Так і тут. Видно, щось не в порядку з їхнім «секретаріатом».

Як повчає свята Церква, серед гріхів проти Святого Духа є і такий – **закаменілість на спасенні упійнення**. У стані саме цього гріха перебувають ці так звані «єпископи» так званого «постійного синоду» так званої УПГКЦ. І я, як Христовий священник, закликаю всіх наших читачів і всіх людей доброї волі молитись за цих нещасних людей, щоб Господь допоміг їм прозріти і покаятись, бо ж Ісус Христос помер на хресті також і за них.

Редактор газети «Мета»
священик Іван ГАЛІМУРКА
23 жовтня 2009 р. Б.

Перенесенно моці блаженного Григорія (Лакоти)

Завершилися урочистості з нагоди перенесення мощей блаженного священномученика Григорія (Лакоти). Розпочалося вшанування пам'яті Блаженного 8 жовтня 2009 року, у Львові в церкві Різдва Пресвятої Богородиці. Протягом трьох днів, в храмі служилася Божественна Літургія, проводилися реколекційні науки, сповідь, нічні чвання, а також Всеношна з Литією.

У неділю 11 жовтня, Архиєпископ Львівський, Владика Ігор (Возьняк) очолив Архиєрейську Божественну Літургію. Відтак було здійснено перенесення мощей Блаженного. Понад 10 тис. вірних взяли участь у хресній ході вулицями Сихова та перенесенні мощей Блаженного. На сьогоднішній день, моці Блаженного Григорія Лакоти виставлено для почитання в церкві Різдва Пресвятої Богородиці, у м. Львові.

Блаженний священномученик Григорій Лакота, народився 31 січня 1883

року, у с. Голодівка (Задністрия), на Львівщині. Був доктором богослов'я, ректором Перемиської Духовної семінарії. Єпископ Перемиської Єпархії.

25 червня 1946 року, єпископа заарештувало НКВС, і засудило до 10 років ув'язнення. Владика Григорій (Лакота), спершу працював у шахті, але пізніше, через слабе здоров'я змушений був виконувати різні «легші» роботи. Часто найбрудніші та найпринизливіші. У такий ганебний спосіб табірна влада намагалася зламати волю бл. свч. Григорія. Попри все, він не здався, не озлобився, не нарікав. Був лагідним і уважним до кожного. Перебуваючи у важкому стані в шпиталю 5 листопада 1950 року, в Сибірі Блаженний Григорій Лакота переставився до вічного життя. В історії нашої церкви, Владика Григорій залишився, як незламний мученик за Христову віру.

Зоряна ГРАБИК,
прес-секретар Львівської Архиєпархії

Архиєрейські відвідини парафії с. Поморяни

8 жовтня Владика Ігор (Возьняк), Архиєпископ Львівський відвідав парафію Пресвятої Тройці, Поморянського протопресвітерату (Золочівський р-н.). Правлячий Архиєрей очолив Божественну Літургію під час якої уділив дітям перше урочисте Святе Причастя та склав подяку тим особам, які активно підтримували діяльність Церкви у роки підпілля.

«В нашому житті є багато подій, які показують ким ми є насправді,

Виявом вдячності стало нетлінне тіло блаженного, яке тепер виставлене для молитовного почитання у храмі Різдва Пресвятої Богородиці (Львів, Сихів). Як розповів адміністратор храму Пресвятої Тройці о. Володимир Клим'юк, вперше з триденними реколекціями, Владика Ігор відвідав парафію у 2002 році, коли відбувалося урочисте святкування 140-ї річниці чудотворної

якою є наша віра і любов. Не журімося і не впадаймо у відчай через наші слабкості, бо з нами Бог», - закликав Пастир у проповіді.

Владика привів у приклад постать Блаженного священномученика Григорія Лакоти, який був вірним Христові та Церкві до кінця.

ікони матері Божої в Горішній Церкві. Власне, виявом вдячності за духовну опіку над громадою, стала копія цієї чудотворної ікони, яку поморянці подарували Архиєрею.

Сторінки підготовано
прес-службою Львівської Архиєпархії УГКЦ

ПОНАД 200 МІЛЬЙОНІВ ХРИСТІЯН У ВСЬОМУ СВІТІ ПОТЕРПАЮТЬ ВІД УТИСКІВ

Хоча «у світі немає жодної релігії, послідовники якої не піддавалися б дискримінації», християнська релігія є найпереслідуванішою, заявив 21 жовтня у Нью-Йорку архієпископ Челестіно Мільоре, апостольський нунцій і постійний спостерігач Ватикану при ООН. «Християни є релігійною групою, яка найбільше дискримінується, оскільки «понад 200 мільйонів християн різних конфесій стикаються з різними проблемами в питаннях легальності свого становища, що тягне за собою їхню дискримінацію», – нагадав прелат, виступаючи на 64-ій сесії Генеральної асамблеї ООН на тему захисту прав людини. «Хоча міжнародне співтовариство неодноразово проголошувало й фіксувало у міжнародних документах, зокрема, й у конституціях більшості держав, право на релігійну свободу, однак досьогодні це право повсюдно порушується», – підкреслив він.

Постійний спостерігач Ватикану нагадав про те, що минулими місяцями в деяких державах Азії та Близького Сходу на християнські громади вчинялися напади, під час яких чимало людей було поранено і вбито, а їхні помешкання і церкви спалені. Ці акції, – підкреслив монс. Мільоре, – здійснили екстремісти у відповідь на надумані звинувачення в порушенні «закона проти богохульства». Такі закони «стали дуже сприятливим фактором для екстремістів, аби переслідувати тих, хто добровільно вибрав іншу віру, і використовуються для розпалювання несправедливості і насильства». З огляду на цю ситуацію уряди зобов'язані, на його думку, «розглянути причини виникнення релігійної нетерпимості і відмінити ці закони, які стали знаряддям для зловживань». Монс. Мільоре відзначив, що в цьому контексті його делегація радо підтримує обіцянку уряду Пакистану «переглянути і внести поправки до цих законів».

НА ГРОБНИЦІ У СВЯТІЙ ЗЕМЛІ ВИЯВЛЕНО ВІРШ ІЗ ЄВАНГЕЛІЯ

Археологічні знахідки, які підтверджують біблійні оповідання чи згадують якісь біблійні персонажі, є надзвичайно рідкісними. Нова знахідка стала поки що першим випадком виявлення вірша з Нового Завіту на древній гробниці у Святій Землі, стверджує американський археолог Еміль Пуех, який розшифрував напис.

Погано видима підказка – ім'я Симеон, написане грецькими буквами, – збереглася на поцербленому погодою фасаді похоронного монумента. Виявлена двома дослідниками з Єрусалиму, вона дозволила розібрати непомітні раніше рядки напису – вірш із Євангелія від Луки (2,25). Напис повідомляє, що монумент стоїть на могилі Симеона – благочестивого єврея, який, згідно з Біблією, бачив немовля Ісуса і визнав у ньому Месію. Втім, сам Симеон навряд чи похований на цьому місці; пам'ятник, подібно до інших, найімовірніше, був споруджений для єрусалимських аристократів, що жили за часів Ісуса. Проте цей напис підтверджує поширене у Візантії передання про те, що три біблійні фігури – Симон, Захарія (батько Івана Христителя) та Яків, брат Ісуса, – були поховані разом. Раніше на тому ж фасаді було знайдено напис, присвячений Захарії.

Пам'ятник знаходиться в Кедронській долині, на схід від обнесеного стіною Старого міста Єрусалиму, на захід від Оливної гори. Написи були зроблені близько IV століття – якраз у той час, коли візантійські християни відшукували у Святій Землі, ґрунтуючись переважно на місцевому фольклорі, священні місця. Шість рядків вірша розташовано зверху вниз. Букви слідує одна за одною, відрізняються розміром; вони злегка зігнуті і висічені відносно неглибоко. Швидше за все, вони були висічені неспеціалістами – людьми, які погано знають особливості поводження з каменем. Напис свідчить, що пам'ятник є «могилою Симеона, дуже справедливої людини і справжнього віруючого, який очікує возз'єднання всіх людей». Цей уривок ідентичний 25-му віршу другої глави Євангелія від Луки у варіанті Біблії, створеному в IV столітті (Codex Sinaiticus), який згодом був істотно відредатований.

Написи висічені на пам'ятнику, відомому як гробниця Авессалома, хоча навряд чи тут був похований один із синів царя Давида. Напис, присвячений Захарії, був виявлений абсолютно випадково – коли пам'ятник сфотографували прямо перед заходом сонця.

ЛИТОВСЬКІ РАБИНИ ЗАКЛИКАЛИ ВІРУЮЧИХ НЕ КОРИСТУВАТИСЯ У СУБОТНІ ДНІ ЛІФТАМИ

Газета релігійної громади литовських євреїв «Йстед Несман» повідомила про нову галахічну постанову. Під нею підписалися духовні лідери громади литовських євреїв рабин Йосеф Шалом Ельяшив, лідер хасидського руху рабин Шмуель Леві і фахівці з Тори рабини Хаїм Каневський та Нісім Карліц. Всі вони прийшли до висновку, що користування «шабатними ліфтами» є серйозним порушенням святості суботи, повідомляє «NEWS.ru Israel». Шановні рабини кажуть про те, що «суботні ліфти», які зупиняються на кожному поверсі, завдяки передовим технологіям стали не лише набагато розумнішими, але й перестали бути «кошерними». Після розмови з розробниками та інженерами рабини прийшли до висновку, що «розумний» ліфт взаємодіє з пасажиром навіть тоді, коли немає необхідності натискувати на кнопки. У галахічній постанові говориться, що по суботах релігійні євреї повинні підніматися і спускатися з поверху на поверх лише сходами.

Рабин Ізраель Розен, керівник інституту «Цомет», заявляє, що цю заборону не можна пояснити просто вимогами Галахи: вона була продиктована лише страхом перед передовими технологіями.

Венедикт XVI схвалив створення нової Церкви для розчарованих англікан

Папа Римський Венедикт XVI схвалив створення всередині Римо-Католицької Церкви нову напівавтономну духовно-юридичну структуру, яка мала би стати притулком для англікан, які розчарувалися в англіканських церквах світу, що переживають суперечливий процес глибоких реформ. Про це повідомляє ВВС.

Постанова про створення спеціальної Церкви для англікан внесена до Апостольської конституції – вищого папського указу, який буде опубліковано

найближчими тижнями. Завдання нової структури – дати духовну поживу тим віруючим Англіканської церкви, які розчарувалися в її сучасній практиці, але ще не готові стати повними членами Римо-Католицької Церкви. Як наслідок, вони зможуть зберегти особливості англіканської традиції і богослужіння при одночасному переході під юрисдикцію Ватикану.

Низка ієрархів Англіканської церкви вже звинуватили Римо-Католицьку Церкву в спробі розколу

їхніх громад. Натомість відомо, що два тижні тому Ватикан поінформував архієпископа Кентерберійського про створення нової Церкви для англікан.

Англіканська церква відкололася від Римо-Католицької в XVI столітті і стала першою великою протестантською церквою Європи. В останні десятиліття англіканські церкви стали об'єктом далекоглядних реформ, включно з висвячуванням жінок у священство та єпископство, а це викликало

несприйняття частиною віруючих. Нова ж Церква, створена Ватиканом, суворо дотримуватиметься канонічних правил.

Польський суд зобов'язав священника, який прирівняв аборт до голокосту, вибачитися і заплатити штраф

Суд в Польщі зобов'язав о. Марек Ганцарчика, головного редактора найбільшого в країні католицького тижневика «Gosc Niedzielny», опублікувати вибачення і сплатити штраф у розмірі \$11 тис. за порівняння абортів з голокостом, повідомляє «Интерфакс». В одному з номерів своєї газети у жовтні 2007 року священник засудив рішення Європейського суду з прав людини, згідно з яким уряд Польщі повинен був виплатити 25 тис. євро одній жінці як компенсацію за «небажані пологи» дочки. Жінка в 2000 році хотіла зробити аборт, але лікарі відмовили їй у цьому. Отець Марек порівняв жінку з нацистами, підкресливши, що, маючи намір зробити аборт, вона бажала, по суті, убити власне дитя.

Тим часом польські єпископат і духовенство, політики, журналісти,

учені, телеведучі і громадські діячі різко засудили рішення суду у справі священника і висловили повну солідарність з отцем Мареком. «Прочитавши вердикт, я засмутився і не повірив своїм очам. Це просто протирічить логіці і здоровому глузду. Це означає триумф цивілізації смерті», – заявив колишній особистий секретар Папи Івана Павла II, а нині архієпископ Кракова кардинал Станіслав Дзвіш,

додавши, що висловлює повну згоду з позицією о. Марек і його турботою про захист людського життя.

Офіційну заяву зробила і Конференція католицьких єпископів Польщі, розцінивши вирок суду «як спробу ущемити свободу слова і позбавити Церкву права давати етичну оцінку поведінці людини». «Вбивці ненароджених дітей (як матері, так і лікарі) – справжні людинобивці, і жодні вирок не заборонять католицьким ЗМІ говорити і писати про це правду», – заявила зі свого боку Асоціація католицьких журналістів Польщі.

Як показав проведений одним з телеканалів країни опит громадської думки, 80% жителів Польщі вважають, що згаданий вердикт суду обмежує право католиків на свободу слова.

7 млн. католиків просять визнати Діву Марію «співвідкупителькою»

Мікеланґело Буонарроті. Пієта (оплакування Христа), мармур 1499 рік. Собор святого Петра, Рим, Ватикан.

Щонайменше 7 млн. католиків зі 170 країн, включно з сотнями єпископів і кардиналів, підписали петицію із закликом до Папи Римського проголосити Марію «духовною Матір'ю людства, співвідкупителькою разом з Ісусом-Відкупителем, посередницею у всіх молитвах до Ісуса-Спасителя і захисницею людства перед Ісусом Христом», повідомляє «NorthJersey.com».

Коли на початку цього року Папа Римський, звертаючись до людей на площі св. Петра, назвав Діву Марію «мовчазно крокуючою за своїм Сином Ісусом на Голгофу, співучасницею Його великих страждань і Жертви, яка співдіє з Ним у містерії спасіння і стає матір'ю всіх вірних», більшість слухачів не звернули на це увагу. Проте для деякого ці слова Папи стали знаком того, що Католицька Церква просувається ще на один крок до прийняття догмату про участь Марії у спасінні людства. Іншими словами, Діва Марія, хоч постійно і підкоряється Христові й залежить від Його волі, проте відіграє активну, унікальну і незамінну роль, допомагаючи своєму Синови звільнити людство від гріха і смерті.

Прибічники цього визнання кажуть, що воно стане кульмінацією традиційного католицького вчення про Матір Ісуса і принесе світові величезну духовну й матеріальну користь. Натомість критики пропонованого догмату вважають, що він перебільшить справжнє значення Марії і зруйнує спроби об'єднання з іншими християнськими деномінаціями.

Прибічники догмату про «співвідкуплення» Диви Марії почали надсилати петиції до Ватикану ще у 1920-х роках, проте лише в 1990-х цей рух знайшов мільйони послідовників, і мета стала здаватися більш досяжною. Скажімо, Папа Іван Павло II за час свого понтифікату публічно живив термін «співвідкупителька» щонайменше 6 разів, і існує думка, що лише поради експертів, які побоювалися складнощів в екуменічному діалозі, які могло б спричинити прийняття цього догмату, перешкодили його офіційному проголошенню ще до 2000 року.

В часи свого кардинальства Папа Венедикт XVI був головним противником цього догмату, вважаючи, що формула «співвідкупителька» надто далеко відходить від мови св. Письма і вчення Отців Церкви, а тому може стати причиною неправильного розуміння, загрожуючи «отінити» статус Ісуса Христа як джерела всякого спасення.

У пошуках ковчега

Ще в дохристиянські часи у передгір'ях Вірменії існував переказ про корабель, який знаходиться на вершині гори Арарат. В античні часи і в середньовіччі збереження Ноевого ковчега приймалася без жодних сумнівів. Про те, що на Арараті видно щось схоже на корабель, розповідали ті, хто, подорожуючи з караванами до Персії, проїжджав Анатолійським плоскогір'ям. Однак чисельні мандрівники, описуючи Арарат, ніколи не наважувалися здійснити сходження, аби побачити ковчег зблизька. І не лише через крутизну скель. Францисканський чернець Одеріх у листі до Папи до Авіньон у 1316 році писав: «Люди, які живуть там, розповідають, що ніхто не забирався на гору, оскільки це могло не сподобатися Всевишньому...».

Легенда про те, що Бог не дозволяє людям тривожити ковчег, побутувала аж до XIX століття. І лише в 1829 році німецький дослідник природи доктор Фрідріх Паррот, професор Дерптського університету, здійснив перше офіційно задокументоване сходження. При цьому він писав про своїх провідників: «Всі вони були твердо переконані, що ковчег знаходиться на вершині Арарату по сьогодні, і що жодна людина не повинна до нього

наближатися».

У 1893 році архидиякон несторіанської церкви Нуррі зробив офіційну заяву про те, що особисто бачив Ноїв ковчег. Гігантський корабель знаходився на краю замерзлого гірського озера, яке частково відтає лише під час дуже спекотного літа. В цей час відтає лише невелика частина корабля, а основний корпус залишається під льодом. Дослідники XIX століття одностайно вирішили, що ковчег поступово сповз по схилу гори і розвалився на чисельні уламки, які вмерзли в один із льодовиків.

Влітку 1916 років екіпаж лейтенанта Росковицького на розвідувальному літаку імператорських військово-повітряних сил пролітав над Араратом. В одній із розколин

вони помітили напівзамерзле льодовикове озеро, а в місці, де з нього витікав струмок, Росковицький розгледів каркас величезного корабля, який накренився на один борт. Того ж літа 1916 року близько півтори сотні чоловік піднялися на Арарат з різних сторін. Російська експедиція виявила корабель, який всі беззастережно сприйняли за Ноїв ковчег. Членом експедиції вдалося побувати усередині ковчега, зробити виміри, фотографії, узяти проби дерева і смоли. Проте коли матеріали були оброблені, в країні вже назривала революція. У революційному хаосі, який захлеснув країну, звіт цієї унікальної експедиції зник, а її подробиці залишилися лише в пам'яті нащадків учасників підкорення Арарату.

У 1949 році американська аерофотозіомка зафіксувала на одному зі схилів гори об'єкт, який нагадує своїми контурами фрагмент корабля. Той же дивний відбиток сфотографували 1987 року і турецькі ВПС.

Крім того, зараз існує багато фотографій іншого подібного об'єкта, який знаходиться в 30 кілометрах від Арарату, на невеликому гірському масиві в горах Акіагла. Цей ковчег було виявлено в 1960 році і він справді нагадує ковчег, описаний у Біблії.

У Болгарії відроджують Орден тамплієрів на новій основі

Рицарський орден тамплієрів Болгарії захищатиме православ'я і спорудить православний храм, повідомляє болгарська газета «Труд».

Нещодавно у місті Стара Загора в готелі «Верея» відбувся Духовний собор болгарських тамплієрів, в роботі якого взяли участь 180 членів ордену, а також чимало православних священиків. Їх присутність була обумовлена тим, що в ролі організаторів Собору виступили не лише відроджуваний рицарський орден та міська адміністрація, але і Старо-Загорська митрополія Болгарської православної Церкви.

Початкові Собору була приурочена недільна Літургія 4 жовтня, яку очолив митрополит Старо-Загорський Галактіон у катедральному храмі св. великомученика Димитрія Солунського, а сам православний ієрарх став офіційним духовним наставником Собору. Виступи делегатів були об'єднані темою «Захист православ'я – захист болгарської держави і народу».

Перед початком пленарного засідання Великий пріор тамплієрів Болгарії Румен Ралчев оголосив офіційний старт кампанії щодо зведення храму-пам'ятника на честь не-

бесного заступника Стара Загора – святого великомученика Ігнатія Старозагорського (8 жовтня цього року виповнилося 195 років від дня мученицької смерті святого Ігнатія у Стамбулі). Цей проект пріор назвав «одним з пріоритетних» для ордену на даний час і висловив сподівання, що міська громада виділить для його реалізації земельну ділянку (варто нагадати, що на кошти тамплієрів вже відновлено храм Пресвятої Трійці в Добридолському монастирі).

Орден тамплієрів (їх називають також «храмовниками» або «охоронцями храму») був заснований у 1119 році лицарями, які брали участь у першому «хрестовому поході». У його завдання входила охорона святих місць у Палестині. З часом тамплієри почали займатися не тільки справами військовими, але й фінансовими, перетворившись на найбагатших банкірів Європи. Ця діяльність, на думку істориків, викликала роздратування і заздрість короля Франції Філіпа IV Красивого, який звинуватив тамплієрів у ересі і розправився з ними, переконавши в своїй правоті папу римського Климента V. У 1307 році Орден був заборонений, його багатства конфісковані, а його послідовників заарештовували та страчували по всій Європі.

У Словенії сатаніст став главою державного Відділу у справах релігійних громад

Представники Римо-Католицької Церкви в Словенії звинувачують уряд країни в «навмисній провокації». Приводом для цього стало те, що главою державного Відділу у

справах релігійних громад призначено сатаніста, повідомляє «Ecumenical News International» (ENI).

«Видається, уряд хоче спровокувати конфлікт із нами й

отримати підтримку антиклерикально налаштованих виборців», – заявила прес-секретар єпископської конференції Словенії Барбара Балогх. За її словами, новий керівник відділу у справах релігій Аlesh Гуліч – один із співзасновників організації «Брати Сатани», і недавно його бачили у футболці з написом «Свобода слова – ідіть до пекла». Б.Балогх вважає призначення Гуліча образою для всіх католиків, які складають 58% менш ніж двомільйонного

населення Словенії. «Ми дуже стурбовані майбутнім, враховуючи заяви пана Гуліча про віру і його ставлення до релігійної свободи, – говорить в офіційній заяві католицьких єпископів. – Це призначення продиктоване антиклерикальними настроями в уряді, тоді як для подолання суперечок між Церквою і державою нічого не робиться».

Угода між Ватиканом і Словенією була ратифікована Люблянню п'ять років тому, але католицькі ліде-

ри країни скаржаться, що власті, як і раніше, не хочуть повертати Католицькій Церкві конфісковану при комунізмі власність. У 2006 році Гуліч вніс на розгляд закон, який припинив будь-яку допомогу релігійним організаціям з державного бюджету.

Тим часом генеральний секретар словенського уряду Мілан Цвікль заявив, що 55-річного Гуліча було вибрано як «дуже терпиму людину».

У САРАСВІ ІСЛАМІСТИ

СПЛЮНДРУВАЛИ КАТОЛИЦЬКИЙ ХРАМ

У районі Сарасва Брієще в ніч із 7 на 8 жовтня вчинено напад на католицький храм св. Леопольда Мандіча. Невідомі закидали церкву камінням та порожніми пляшками. Знищено фасад храму і розбито вікна.

Церква святого Леопольда вже неодноразово ставала об'єктом нападів, і жодного разу не йшлося про пограбування. Все зводилося лише до актів вандалізму з боку радикально налаштованих мусульман. Поліція щоразу знаходила вандалів, але, згідно з боснійським законодавством, могла покарати зловмисників лише невеликими грошовими стягненнями.

Акти християнофобії в Боснії і Герцеговині – не рідкість. Вони все частіше здійснюються ісламістами як супроти католиків, так і проти протестантів та православних.

КОЖЕН ЧЕТВЕРТИЙ МЕШКАНЕЦЬ ЗЕМЛІ Є МУСУЛЬМАНИНОМ

Нині кожен четвертий мешканець планети є мусульманином. Про це говориться в доповіді відділення релігії і суспільного життя американського дослідницького Центру «Pew Research Center». За даними, які були отримані в результаті цього дослідження, нині у світі нараховується 1 мільярд 570 мільйонів мусульман. Старший дослідник центру Брайан Грін признався, що це більше, ніж він сподівався.

60% мусульман проживає в Азії, 20% – на Близькому Сході і в Північній Африці. Причому, як повідомляється в доповіді, понад триста мільйонів мусульман мешкає в країнах, де іслам не вважається основною

НІМЕЧЧИНА: ЄВАНГЕЛЬСЬКУ ЦЕРКВУ ВПЕРШЕ ОЧОЛИЛА ЖІНКА

Главою Євангельської церкви Німеччини (ЄЦН) вперше обрано жінку – 51-річну єпископину Ганноверу Маргот Кесманн. За її кандидатуру проголосували 132 зі 142 членів Синоду євангельських і реформаторських церков, повідомляє агентство АФР. Таким чином, протягом наступних шести років Маргот Кесманн представлятиме інтереси 25 мільйонів протестантів Німеччини. Вона змінила берлінського єпископа Вольфганга Губера, який вимушений був покинути пост глави ЄЦН через похилий вік.

Представники консервативних кіл ЄЦН критично поставились до кандидатури Кессель – матері чотирьох дітей – через її розлучення з чоловіком два роки тому. Проте це не перешкодило її обранню: як наголошено, «Кессель користується широкою популярністю». Відразу після обрання вона пообіцяла спрямувати зусилля на забезпечення тіснішої взаємодії між різними протестантськими церквами, які входять до конфедерації ЄЦН.

МУСУЛЬМАНИ У ФРАНЦІЇ ВПЕРШЕ ЗМОЖУТЬ ХОВАТИ ПОМЕРЛИХ НА ОКРЕМОМУ КЛАДОВИЩІ

Перше у Франції мусульманське кладовище відкривається у Страсбурзі вже в 2010 році. До сих пір французькі мусульмани змушені були ховати своїх рідних і близьких на спеціальних ділянках, що виділяються їм у межах звичайних кладовищ, повідомляє часопис «Saphir News».

«Переваги окремого мусульманського кладовища очевидні, – переконаний президент Мусульманської регіональної ради провінції Ельзас Дрісс Аїяшуар. – Наприклад, можна розвертати тіло покійного у напрямі Кіблі (Мекки), читати похоронні молитви і проповіді, не спричиняючи незручностей представникам інших релігій, що відвідують могили близьких».

Спеціальні місця для мусульман почали виділяти на кладовищах Страсбурга ще в 1973 році, але в міру зростання мусульманської громади цих місць стало бракувати. Тож у 2003 році міська Мусульманська рада запропонувала план створення окремого кладовища для послідовників ісламу, але з «мертвої точки» справа зрушилася лише через п'ять років, коли мер міста Роланд Ріє створив робочу групу для розгляду цього проекту. І ось нарешті на початку жовтня відбулося підписання договору про передачу мусульманській громаді земельної ділянки площею у два гектари.

«Підписання договору має неабияке значення, – вважає президент Мусульманської ради Франції Мухаммад Мусауї. – Цей приклад надихне сотні громад по всій країні».

ЛЮБОМИР ГУЗАР: «ПРАВОСЛАВНИМИ МИ Є У ВІРІ, КАТОЛИКАМИ — У ЛЮБОВІ»

Історія церкви в незалежній Україні дала безліч уроків. Один із найважливіших — пряма залежність між можливістю єдності та свободою. Чим сильніший тиск на церкву з боку політичних сил, тим більша прірва між ними. І навпаки: чим менше ідеологічної мішури, тим простіше вести діалог.

Найближчим часом, швидше за все, маятник міжцерковних відносин знову хитнеться у бік нетерпимості. Вибори. Той факт, що багато кандидатів отримали благословення кого тільки могли, не заважає їм розігрувати церковну карту як інтереси велять. Невпевнений діалог, що зародився останніми місяцями, впаде в анабіоз, перш ніж новий президент укорениться у своєму кріслі. А там видно буде.

Мислення категоріями «канонічних територій» і конфесійної приналежності виявилось дуже зручним для маніпулювання. За цими поняттями легко загубити суть як християнської, так і просто людської єдності. Тому ними так захоплено граються ті, для кого розділення — запорука ідеологічного успіху.

До предстоятеля Української греко-католицької церкви кардинала Любомира Гузара мене привело якраз питання суті єдності. Адже саме він кілька років тому виступив із грандіозною ідеєю неконфесійної, або, згідно з нинішньою гуманітарною модою, — «постконфесійної» єдності.

— Владико, питання української помісної церкви хоч і не нове, проте не втрачає привабливості. Певний час змагання за цю роль розгорталися тільки між православними церквами, але кілька років тому Українська греко-католицька церква заявила про себе як про церкву «Київську» і про намір здобути патріарший статус. Символом того став початок будівництва патріаршого собору в Києві. Яка перспектива у проекту «Патріархат» тепер, коли перша хвиля захоплення ідеєю минула?

— Ми в дорозі — тяжкій і повільній з причин як зовнішніх, так і внутрішніх. Внутрішню ситуацію ускладнює, зокрема, те, що наша церква не є виключно на території України, а розкинута по всьому світу, і це не тільки люди, а й цілі церковні структури — в обох Америках, Західній Європі, Австралії. Зараз перед нами стоїть завдання забезпечити насамперед внутрішню єдність тих різних частин в Україні і поза її межами. Це дуже серйозна проблема, бо йдеться про внутрішню єдність церкви. Не суто адміністративно чи структурно — на рівні наставлення: ми в Україні мусимо відчувати, що ті, хто поза межами країни, — це наші брати й сестри і ми їх потребуємо, а вони також щоби зрозуміли,

що для них внутрішня єдність з Україною є надзвичайно важливою. Бути патріархатом — це нести спільну відповідальність за всіх, де б вони не були. Ми призвичаюємося, вдумуємося, що це означає — бути патріархатом.

— Тобто ви ще не вирішили, що це означає?

— Ідея патріархату для УГКЦ має довгу історію, — вона насправді виникла не вчора, а сягає XVII століття. Цілком природна думка, питома для тої традиції, до якої ми належимо, тому ця ідея час від часу виринала в різні моменти нашої історії останніх треста років. Але від 60-х років минулого століття вона стала для нас першорядною, збудивши велике зацікавлення і спричинивши багато суперечностей. Річ у тому, що відтоді патріархат перестав бути суто теоретичною конструкцією. Ми мусили зрозуміти, що це не просто традиція східної церкви, якою ми є. Ми мусили зрозуміти суть — що то є бути патріархатом, думати по-патріаршому. Тобто постало багато проблем практичного порядку. Коли почалися змагання за патріарший устрій для УГКЦ у 60-х роках, церква в Україні мовчала, бо не могла говорити. Все відбувалося поза межами України — головно у Північній Америці і трохи в Європі. Ідея патріархату тільки нещодавно стала частиною життя нашої церкви і тут, в Україні. Але коли вона сюди прийшла, збудила багато розмов без розуміння того, що все це означає.

— Як і зовнішні труднощі на шляху до патріархату?

— Річ у тому, що, за законами католицької церкви, патріархати встановлює або Вселенський собор, або, якщо він не збирається, від імені церкви Папа Римський. На жаль, Другий Ватиканський собор, на якому заходила мова про статус Української греко-католицької церкви, не виробив відповідної процедури. Питання зависло у повітрі. Нове законодавство — приблизно 20 років, відколи з'явився новий кодекс церковного права, — також не вносить ясності в це питання. Він підтверджує джерело рішення — Вселенський собор або Папа, — але питання про те, коли, як, чому цей статус дається, залишилися відкритими.

— Дуже схожа проблема у православних братів, які також не можуть отримати автокефалії і навіть автономії, тому що порядок надання цього статусу залишається спірним і не до кінця зрозумілим. Утім, гадаю, «зовнішні труднощі» УГКЦ, як і у випадку з православними церквами України, не вичерпуються канонічним правом.

— Роль міжцерковних стосунків у тих рішеннях не є таємницею. Московський патріархат неодноразово і в різний спосіб висловлював свої протести щодо становлення патріархату Української греко-католицької церкви. Але треба зазначити, що поява УГКЦ з патріаршим устроєм була би неприємною не тільки для Московського патріархату. Це підкреслило би самотність нашої церкви, в той час як чомусь є страх, що

коли ми будемо такі самотні, то зможемо чи схочемо відірватися від всіх і вся. Можливо, що такі побоювання стримують Ватикан. Латинська ментальність спрямована на централізацію. На відміну від східної традиції, для якої патріарший устрій і соборність є природним способом існування.

— Тобто сам принцип побудови католицької церкви заважає Ватикану до кінця зрозуміти внутрішню потребу церкви, котра становить досить велику її частину? Тоді чи є у вас шанси знайти там розуміння?

— Не тільки ми є кандидатами на патріарший устрій у структурі католицької церкви. Дуже близька до того Сиромалабарська церква (одна зі східнокатолицьких церков зі статусом Верховної Архиепископії, має найбільше вірних у Індії та індійській діаспорі у світі. — К.Щ.), яка і чисельно, і структурно є дуже поважною. Вони щороку висвячують близько 250 священників. Тобто це велика церква. Мабуть, більша, ніж наша. І вони, і ми маємо все необхідне, щоби отримати статус патріархату. Однак що робити з системою централізованої інституції, її побоюванням, що прагнення її частини бути собою обернеться від'єднанням, незалеженням; страхом, що якщо хтось вийде з-під жорсткої руки, то відразу втече подалі? А тут ще зовнішні впливи — Московський патріархат та інші православні церкви, які не дуже радо бачили би патріарший устрій у греко-католиків.

— Чому?

— Бо вони не знають, що з нами робити, як до нас ставитися. Бо ми є для них парадоксом. Дивовижною. Чимось неприродним. Це ставлення має історико-богословське підґрунтя. Найбільш занепокоєний, звичайно, Московський патріархат, бо все це відбувається на території, яку вони хотіли би бачити тільки своєю. Ось вони і вживають заходів, щоби знеохотити Ватикан. Це триває вже сотні років.

— Що дасть статус патріархату УГКЦ? Чи не є це просто відповідь на соціально-політичний запит на «київську помісну» церкву і бажання нації, котра отримала нещодавно незалежність, незалеженюватися в усьому і від всіх?

— Все навпаки. Спільнота може складатися тільки з людей, які свідомі своєї ідентичності. Ми маємо стати собою, усвідомити, хто ми, які і звідки. Тільки тоді ми можемо стати всім довкола приятелями та співрозмовниками. Якщо ми є безликою групою безликих — ми не можемо бути приятелями. Ми не можемо будувати єдність. У деяких представників Вселенської церкви, які дуже схвильовані питанням єдності, є великі труднощі з розумінням того, на чому будується ця єдність. Ми бачимо єдність як співприсач-

тя. Усвідомлення своєї історії, своїх особливостей, пов'язаних із тим, що ми вирости на цій землі, — для нас не виглядає як підстава для відчуження. Радше, навпаки. Будучи свідомими духовно, богословськи, церковноправно, культурно — ми стаємо сильнішими партнерами. Бо помісна церква є втіленням Христової церкви у даній місцевості чи культурній групі. Тоді вона, окрема й самотня, у спілкуванні з іншими становить Вселенську церкву. Це дуже важко зрозуміти представникам системи, яка є централістична. Декому важко пробитися до того розуміння, що людина задоволена не тоді, коли вона далека від усіх, а тоді, коли вона спілкується з іншими — не як залежна, а як свободна людина. Патріархат — духовна автономія, яка дає можливість спілкуватися більш глибоко, з більшою довірою.

— Здається, проблема не тільки в «нерозумінні» з боку Ватикану. Всередині УГКЦ немає єдності в питанні необхідності патріархату. І найчастіше це пов'язано з сумнівами вірних у здатності своїх українських владик керувати церквою. Ватикану довіряють більше.

— У нас в Україні справді багато людей, які думають, що наше спасіння тільки в єдності з кимсь. Люди не довіряють собі, не розуміють своєї гідності. Вони не розуміють, що бути собою — не означає стати чийось ворогом. Ми мусимо здійснювати свою гідність, яку дав нам Бог, у спілкуванні з іншими. Але це має бути спілкування свободних і рівних, — тільки тоді наша гідність реалізується. І в Україні є люди, котрі не розуміють, що неможлива повноцінна єдність в обставинах неусвідомлення себе. Вони воліють бути з Польщею чи з Росією. В нашій ментальності є трошки комплексу меншовартості. У нас не розвинене відчуття не тільки політичної, а й просто людської гідності, якщо ми думаємо, що можемо існувати тільки як частина когось іншого. Ця трудність позначається й на житті церкви.

— Зараз спостерігається потепління у відносинах між Московським патріархатом і Ватиканом. Як це може позначитися на Українській греко-католицькій церкві?

— Мабуть, ніяк. Ватикан не хотів би, щоби ми були перешкодою у відносинах із Московським патріархатом. А з боку керівництва РПЦ я не бачу ані найменшої зміни у ставленні до нас. Все так, як і було. Повторюються одні й ті самі слова. Я не впевнений навіть у тому, що відбувається якимось потеплінням. Якщо є щире бажання зближення, спілкування, тоді не ставлять умов — а зустрічаються і спілкуються. А якщо ви починаєте ставити умови «зроби те і те, тоді будемо тебе любити», — то це відсутність

щирого бажання спілкуватися, відсутність справжньої любові. Різниця між політикою колишнього і нинішнього патріархів Московських тільки у формі — багато галасу, але нічого нового за суттю не відбувається.

— Чи були якісь спроби спілкування безпосередньо з УГКЦ з боку керівництва РПЦ?

— Ні. Для них ми залишаємося просто перешкодою, трудностю. У мене були маленькі зустрічі з росіянами, і я зробив висновок: вони впевнені, що якщо ти росіянин, мусиш бути православний. І навпаки — якщо ти православний, тоді ти справді росіянин, або, в нашому випадку, — українець. А якщо ти православний, то ти не є католик. Усе доволі просто. Для них католик — це латинник, латинської традиції. Тобто «не наше». Це не правильно. І ми своїм існуванням ці прості постулати заперечуємо. Ми, бачите, і православні за традицією, і католики, об'єднані з Апостольською столицею у Римі. Як казав Папа Римський під час святкування 1000-ліття Хрещення Київської Русі, «православна віра, католицька любов». Православними ми є у вірі, католиками — у любові, в єдності.

— УГКЦ вважають «церквою Галичини». Чи може бути статус патріархату в регіональній церкві? Адже помісна церква повинна охоплювати всю країну.

— Наш ідеал — одна помісна церква і один патріарх, який засяє у Святій Софії в Києві. Ми хочемо повернутися до цього. Я про це казав і тут, і в Римі: коли ми говоримо про патріарший устрій для греко-католиків, ми не хочемо, щоби він став формою відділення нас від православних братів. Для нас патріархат — не завершення. Для нас це засіб для досягнення більш серйозної мети — єдності Київської церкви, яка була на початку. Патріархат — це шлях, а не вінець мрій. Ми будемо Патріарший собор у Києві. Нам кажуть: от, ви будете собор на лівому березі на противагу Софійському на правому. Ні. Ми не будемо свій собор як якийсь альтернативний християнський центр. Тільки як тимчасовий. До того часу, доки єдиний патріарх не засяє у Святій Софії.

— На цих твердженнях ґрунтуються звинувачення на вашу адресу в тому, що ви хочете приєднати всіх українських християн до Католицької церкви.

— Я хочу, щоби церква була єдиною. Це не означає, що всі мають стати католиками чи пристати до нас. Я хочу, щоби всі були у Христі одне. Коли патріарх Кирил хоче спілкуватися з патріархом Заходу — Папою, — це означає, що він збирається «католичитися»? Ні, це означає, що вони хочуть бути разом у Христі. Принаймні я на те сподіваюся. В цьому суть екуменізму — бути одним. Єдність не може бути інакшою, як спілкування різних і рівних. Це є ідеал церкви. Христос говорив арамейською мовою, але він не наполягав, щоби всі говорили арамейською. Нас об'єднує Христос, а не якісь зовнішні речі.

— Ходять чутки, що ви подали до Ватикану прохання про відставку, — це правда?

— Ні, я не подавав у відставку. Чутки, мабуть, пов'язані з тим, що, коли мені минуло 75 років, я звернувся до своїх братів — єпископів нашого Синоду — і до Папи Римського з пропозицією подбати про майбутнє. Я вже не є молодий і не стану ані молодшим, ані сильнішим, ані здоровішим. Треба шукати нові сили. Ніхто не зможе і не стане, я гадаю, примушувати мене залишити посаду Верховного архієпископа, і я можу залишатися на цій посаді пожиттєво. А можу у слухний момент відійти й дати церкві нагоду розвиватися далі під проводом когось іншого. Але я не вважаю, що треба тягти до останнього моменту. Людина старша має бути вшанована, вона має великий досвід, але не має того розмаху, тієї сили, щоби церкву провадити. Це природна річ, і я того свідомий. Я кажу відверто — подумаймо про майбутнє. Як звичайно відбувається перехід? Хтось

помер, і тоді швиденько шукаємо наступника. Але краще зробити інакше — у певний час передати справи церкви з рук до рук своєму братові.

— Ви вже визначилися, хто це буде?

— Шукаємо. Бачте, відтоді, як я про цей намір проголосив, минуло вже два роки. Я дотримуюся тої засади, що ніхто у світі не є незамінний. І що ідеального голови церкви ми не знайдемо. Тільки Господь Бог є ідеальним.

— Яких змін можна очікувати в УГКЦ у зв'язку з близькими виборами? Хоч би хто їх виграв, ситуація в країні, швидше за все, стане трохи інакшою.

— Церква є церквою і повинна зберігати свою гідність, незалежно від того, хто є при владі. Держава повинна, зі свого боку, поважати церкву, а церква — допомагати державі в тих питаннях, де сфери їх піклування про суспільство перетинаються. Це в ідеалі. Але ідеалу, ще раз кажу, на землі не знайти. Кожна держава хоче контролювати

церкву — не тільки в нас, у будь-якій країні це так. Більш чи менш видимо, більш чи менш інтенсивно. Такою є сама природа держави: це інституція, яка не любить мати свободних елементів, любить контролювати все. А церква, за своєю природою, якщо вона хоче залишатися церквою, мусить бути свобідною, не підкорятися, але співдіяти у добрих справах. Тому, хоч би які були політичні зміни, церква завжди намагатиметься зберегти свою свободу. Ми, різні християнські церкви і спільноти в Україні, мусимо бути супроти держави — вільні, рівні й не використовувані для цілей суто політичних.

— Ваша позиція в питанні «церква і вибори» відома: ви завжди були противником використання церкви задля підтримки тієї чи іншої особи. Втім, цього разу, за чутками, на підтримку з боку УГКЦ сподівається Арсеній Яценюк. Начебто він домовився про це з вами.

— Так, я мав зустріч із паном Яценюком. Але ніякої підтримки на виборах із боку греко-католицької церкви йому не обіцяв. Так само, як будь-кому іншому, — багато хто хотів би мати нас за собою. Бачите, тепер є така мода: всі кандидати хочуть мати коло себе якусь духовну особу для прикраси. І чим більше прикрас, тим краще. Це не є пошанівок для церкви. Це використання церкви для своїх політичних цілей. Пошанівок для церкви — у щоденному житті, коли держава поважає церкву, а церква служить народові. Ми не віддаляємося від народу і свідомі своїх завдань у суспільстві.

— Втім, позиція про «непідтримку» — декларативна. Адже важко простежити, що відбувається в кожній парафії і які політінформації проводять священники під час чи після літургії.

— Ні, прослідкувати неможливо, — в тому наша трудність. Але тут є ще ось який момент: що ви назвете «політінформаціями»? Ми не сміємо мовчати. Ні, ми не збираємося говорити, що треба голосувати за того чи за того кандидата. В жодному разі. Але ми повинні чітко сказати — і парафіянин хоче й має

право почути це в церкві, — на що потрібно звертати увагу у своєму виборі. Церква мусить давати орієнтири. Скажімо, ми хочемо бачити владу, яка виявляє щире любов до України. Ми хочемо бачити президентом людину, котра поводитиметься чесно, котра здобула авторитет політика, який дотримується слова перед народом, перед своїми виборцями. Ми мусимо про це говорити. Але не на користь того чи іншого кандидата. Під цей критерій може підійти один, три чи тридцять кандидатів. Нехай серед них і вибирають — але вже самі. Використання церкви у виборчих перегонах — це двосічний меч. Завжди, коли церква піддається спокусі пристати до якогось визначеного кандидата, — вона на тому програє. Не тільки в нашій країні — повсюди. І добре, що програє, — бо це вчить. Ми не є ані ідеологами, ані суддями, проте наше завдання сказати: уважайте, люди, не продавайте своїх голосів і своїх душ.

— Виборець — відповідальний за те, що обрана людина робитиме на своїй посаді. Це питання етики, і воно особливо нелегке зараз, коли попереду в нас вибори майже без вибору.

— Історія повна складних моментів. І вона нас навчила розуміння, що жодна ситуація не є безвихідною й настільки трагічною, що залишається лише впасти у відчай. Так, сьогодні ми перебуваємо в такому собі глухому куті. Але ж це не є щось нечуване в історії — чи нашій, чи інших країн. В такі моменти питання вибору особливо складне. Але ми не є повністю позбавлені сили вибору. Треба шукати найкращий вибір, який є можливим. Добрий час, щоби визначити, що є для нас найважливішим. Ми свідомі того, що переживаємо не найкращі часи, і тому Всеукраїнська рада церков звертається до народу із закликком молитися. Молитва має велику силу. Молитися не за таку чи таку розв'язку. Не мета молитви — радити Богові, як воно буде краще. Не думаю, що Бог потребує радників. У своїй молитві ми мусимо поручити Богові свою ситуацію, — він бачить вихід із нашого глухого кута краще за нас. Він уміє розв'язувати будь-що. Це надзвичайно важливо — свідомо залишити вибір Богові. Воно може звучати не по-земному, але що з того, якщо ми віримо в Бога, віримо, що він є володар історії. Навіть якщо прийде до влади неприємна нам людина, за котру б ми не голосували, — мусимо подумати: якщо так дав Бог, то це є вихід. Може, не такий, який ми вважали найкращим. Утім, це не заклик згорнути руки й чекати, коли все само собою станеться як слід. Ми поручаємо Богові наше майбутнє, нашу долю, але ми люди, отже — мусимо діяти. Є така англійська приповідка: працуй так, ніби все залежить від тебе, а молися так, ніби все залежить від Бога. То є містерія — люди роблять свої кроки, а за ними стоїть Бог.

Катерина ЦОТКІНА
газета «Дзеркало тижня»

БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ

ХРИСТІАНСЬКИЙ КЛУБ ЗНАЙОМСТВ «НАША ДРУЖНА РОДИНА»

Любові, здоров'я та наснаги Вам всім!

ЧОЛОВІКИ:

14) група «Н»: АДРІАН. Українець, греко-католик, 11.10.1977 р.н.; ріст – 184 см.; вага – 82 кг.; волосся – шатен; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – ерудований, поліглот (10 мов, в т. ч. японська); захоплення, інтереси: – подорожі, історія України, релігія; (11) – чесність, порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – інженер комп'ютерної техніки; (15) – матер. незалежний; (16) – народився: – м. Львів; проживаю: – м. Торонто; контактний телефон: adriah@hotmail.com.

15) група «Н»: ЮРІЙ. Українець, греко-католик, 18.03.1978 р.н.; ріст – 178 см.; вага – 69 кг.; волосся – світле; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – доброта, поборність, чесність, порядність; захоплення, інтереси: – духовна література, праця з молоддю; (11) – дівчина, надійна дружина священника; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – студент-аспірант, майбутній священник; (15) – проживаю з батьками; (16) – село Лавриків, Жовківський р-н, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(050)-955-63-94; 8-(097)-450-18-38

16) група «Н»: ВАСИЛЬ. Українець, греко-католик, 30.10.1970 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 90 кг.; очі – карі; волосся – русаве; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – доброта, працьовитість, чесність; захоплення, інтереси: – життя у добрих проявах; (11) – без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – працівник на заводі; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – с. Зимна вода, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(098)-420-82-27;

17) група «Н»: РОМАН. Українець, греко-католик, 02.11.1972 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 80 кг.; волосся – шатен; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – добрий, спокійний; захоплення, інтереси: – футбол, подорожі, музика; (11) – спокійна, добра, роботяща; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – сантехнік в лікарні; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – с. Старий Яричів, Львівська обл.; контактний телефон: 8-(096)-431-31-17;

18) група «Б»: ЕММАНУІЛ. Українець, греко-католик, 02.01.1955 р.н.; ріст – 169 см.; вага – 66 кг.; очі – голубі; волосся – русе; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – добрий, спокійний, чесний, чуйний; захоплення, інтереси: – спорт, природа, книги; (11) – не схильний до повноти, відвертість, порядність, спільність поглядів; (12) – так; (13) – 7 років; (14) – отримав церковне уневажнення подружжя; (15) – сину 24 роки, поліглот (7 мов), інструктор по гірським лижам в Буковелі; професія: – інженер-системотехнік (ТзОВ «МАРКЕТ-МАТС»), по сумісництву – будівельник; (17) – матер. незалежний, проживаємо удвох із сином у Львові; (18) – народився: – Закарпаття, с. Т-Ремети; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: +38-(095)-495-10-51.

19) група «Н»: РОМАН. Українець, греко-католик, 08.07.1969 р.н.; ріст – 170 см.; вага – 72 кг.; очі – сіро-зелені; волосся – чорне; (7) – добрий; (10) – не конфліктний, спокійний; захоплення, інтереси: – спорт, футбол, природа, садівництво; (11) – добра, спокійна; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – інженер електро-механік; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – Львівська обл.; контактний телефон: 8-(098)-585-14-86;

20) група «Н»: АНДРІЙ. Українець, греко-католик, 24.04.1974 р.н.; ріст – 163 см.; вага – 63 кг.; очі – сірі; волосся – темно-русе; (7) – інвалід III гр.; (8) – не маю; (10) – чесність, порядність, доброта, вірність; захоплення, інтереси: – історія України, духовна література; (11) – скромність, поборність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – вантажник на підприємстві; (15) – прож. з батьками і 2-ма братами; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-174-43-47.

21) група «Н»: НАЗАР. Українець, греко-католик, 23.04.1988 р.н.; ріст – 179 см.; вага – 69 кг.; очі – карі; волосся – шатен; (7) – здоровий; (8) – не маю; (10) – добрий, чуйний, спокійний, не конфліктний; захоплення, інтереси: – музика, книги, фільми, природа, подорожі; (11) – порядність, відвертість, спільність поглядів, взаємодовіра; (12) – так; (13) – товариські стосунки, створення сім'ї; професія: – автослюсар, електрозварник; (15) – матер. та житлово незалежний; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(096)-975-20-70.

ЖІНКИ:

29) група «Н»: ІРИНА. Українка, греко-католичка, 21.12.1980 р.н.; ріст – 155 см.; вага – 49 кг.; очі – каро-зелені; волосся – шатенка; (7) – добрий; (8) – не пунктуальна (рідко); (10) – комунікабельна, весела, відповідальна, організаторські здібності, виконавча; захоплення, інтереси: – бальні танці, німецька мова; (11) – порядний, надійний, духовний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – філолог; (15) – проживаю з батьками; (16) – Львівська обл.; контактний телефон: +38-(093)-236-28-05.

31) група «Н»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 14.01.1958 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 68 кг.; очі – карі;

При нагоді хочу ще раз зупинитися на особливостях у роботі нашого християнського клубу знайомств КЗНДР. По-перше, це те, що всі наші дописувачі, анкети яких є надруковані в газеті «Мета» в рубриці «Бажають познайомитися», вже є членами нашого Клубу. По-друге, це те, що всі наші дописувачі є особами у вірі і відкрито це визнають. По-третє, всі ці особи особисто для себе твердо визначилися у потребі познайомитися і знайти товариша для спілкування або для створення сім'ї саме в середовищі віруючих однодумців. По-четверте, всі наші члени КЗНДР свідомі того, що не тільки вони мають право обирати вподобаних собі осіб із числа членів КЗ та відмовляти іншим членам КЗ, але що і до них самих застосовуються такі ж самі правила. По-п'яте, кожний, хто читає оголошення нашого члена КЗ в газеті «Мета», повинен твердо знати те, що навіть для дзвінка по телефону вподобаній йому(їй) особі із числа членів КЗНДР, не кажучи вже про безпосереднє знайомство із ним (нею), потрібно мати опубліковану в газеті «Мета» власну анкету, тобто, потрібно бути членом КЗНДР. Всі ці концептуальні засади розроблені виключно з метою захисту кожного нашого члена КЗ. Водночас з тим, для кожного члена КЗНДР створюються абсолютно однакові умови

для започаткування знайомства із вподобаною для себе особою – через попереднє ознайомлення з анкетною протилежної особи. Щоби, тим самим, кожний(а) член нашого клубу знайомств, без будь-якого примусу і вподобань зі сторони іншої особи, міг (могла) прийняти власне рішення про доцільність продовжувати подальше спілкування (і навіть по телефону). І для всіх членів нашого клубу знайомств ці правила є однакові.

За додатковою інформацією звертатися до координатора християнського клубу знайомств КЗНДР при газеті «Мета» Олександра Романюка за тел.: 8-(032)-226-43-97 (пн., ср., пт. – з 15.00 до 19.00; або у: вт., чт. – з 11.00 до 15.00);

3 червня 2008 року публікація всіх оголошень в рубрику «БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ» платна. В конверт на адресу Клубу знайомств при газеті «Мета» потрібно вложити: а) заповнену анкету; б) копію чеку про сплату коштів.

Номер рахунку: «Кредобанк», МФО 385372; ЗКПО 2195527115; р/р 2620201054588; Галімурка І.П.; Сума платежу: 15 гривень; Призначення платежу: за розміщення анкети.

При відсутності чеку про сплату коштів анкети не будуть опубліковані.

волосся – чорне; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – врівноважена, надійна, порядна; захоплення, інтереси: – вишивка, картини, театр, фітотерапія, природа, квіти, замки; (11) – розумний, інтелегентний, господар, життєрадісний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – провідний економіст; (15) – матер. і житлово забезпечена; (16) – народилася: – м. Судова Вишня; проживаю: – м. Львів; контактний телефон: 69-69-65.

33) група «Н»: ЛІЛІЯ. Українка, греко-католичка, 04.02.1972 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 63 кг.; очі – карі; волосся – світло-русе; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – порядність, доброта, чесність, товарищівість; захоплення, інтереси: – спорт, подорожі, читання; (11) – порядність, доброта, мужність, рішучість; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – біолог, працюю в медицині; (15) – матер. незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-602-40-85.

34) група «Н»: ОЛЕСЯ. Українка, греко-католичка, 25.02.1974 р.н.; ріст – 166 см.; вага – 56 кг.; волосся – каштанове; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – правдива, добра, романтична; захоплення, інтереси: – мистецтво, спорт, подорожі (в т.ч. гірські), історія України; (11) – чесний, добрий, розумний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – викладач ВНЗ; (15) – матер. і житлово незалежна – відносна; (16) – м. Львів; контактний телефон: kedryna@gmail.com.

35) група «Н»: ІВАННА. Українка, православного обряду, 19.01.1966 р.н.; ріст – 164 см.; вага – 60 кг.; очі – карі; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – добра; захоплення, інтереси: – широке коло зацікавлень, книги, квіти; (11) – працелюбність, порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – бібліотекар, працюю у Львові; (15) – проживаю з батьками; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-902-42-77.

36) група «Б»: КАТЕРИНА. Українка, греко-католичка, 05.03.1939 р.н.; вага – 70 кг.; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – захоплення, інтереси: – ніякі; (11) – вік 65-70 р., доброта, чуйність, чесність, щоб не пив і не курив; (13) – 4 роки; (14) – вдова; (15) – 2 доньки: 47 р. та 34 р., живуть окремо; (16) – пенсіонерка; (17) – матер. і житлово незалежна; (18) – народилася: – Львівська обл.; проживаю: – Винники; контактний телефон: 296-38-81.

38) група «Б»: НАТАЛІЯ. Українка, греко-католичка, 24.08.1974 р.н.; ріст – 162 см.; вага – 80 кг.; очі – карі; волосся – каштанове; (7) – інв. III гр., епісин-

дром; (8) – не маю; (10) – працюю, порядна, доброзичлива; захоплення, інтереси: – вирощування кімнатних квітів, музика; (11) – добрий, щоби не зловживав алкоголем; (12) – так; (13) – 10 років; (14) – отримала церковне уневажнення подружжя; (15) – син 15 років, здоровий, захоплюється спортом; професія: – гардеробниця; (17) – живу з батьками; (18) – Львів. обл., Пустомит. р-н, с. Чижиків; контактний телефон: 243-69-70; +38-(096)-443-98-63.

39) група «Н»: ІРИНА. Українка, греко-католичка, 28.03.1970 р.н.; ріст – 157 см.; вага – 58 кг.; очі – голубі; волосся – русаве; (7) – здорова; (8) – не маю; (10) – добра, любляча, вірна; захоплення, інтереси: – любов до дітей, читання, готування смачних страв; (11) – розумний, добрий; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – вихователь в дитсадку; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – смт. Рудно; контактний телефон: +38-(097)-298-27-12.

40) група «Б»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 26.08.1975 р.н.; ріст – 160 см.; вага – 57 кг.; очі – карі; волосся – каштанове; (7) – відносно добрий; (8) – не маю; (10) – намагаюся жити по Божих заповідях; захоплення, інтереси: – читання релігійної літератури, Святого Письма; (11) – чесний християнин; (12) – так; (13) – 5 років (30 р.); (14) – отримала церковне уневажнення подружжя; (15) – син 8 років, часто хворіє простудами, алергічний; професія: – коледж по спец. «Банківська справа», зараз не працюю; (17) – матер. залежна від батьків, житлово незалежна; (18) – м. Львів; контактний телефон: +38-(097)-346-64-39.

41) група «Н»: ОКСАНА. Українка, греко-католичка, 11.02.1980 р.н.; ріст – 165 см.; вага – 52 кг.; очі – сіро-зелені; волосся – русаве; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – відповідальна, чесна, добра; захоплення, інтереси: – подорожі, література; (11) – без шкідливих звичок, порядний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – економіст; (15) – матер. незалежна, житлово – ні; (16) – народилася: – Львівська обл.; проживаю: – тимчасово у м. Львові; контактний телефон: +38-(067)-296-32-86.

42) група «Н»: МАР'ЯНА. Українка, греко-католичка, 21.09.1973 р.н.; ріст – 156 см.; вага – 52 кг.; очі – зелено-коричневі; волосся – русаве; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – відповідальна, вірна, принципова, неідеальна; захоплення, інтереси: – подорожі, музика, шиття; (11) – надійний, розумний; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – лікар; (15) – проживаю з мамою; (16)

Послуга по ознайомленню з анкетними даними всіх членів КЗНДР, які розміщені в попередніх номерах газети «Мета» в рубриці «БАЖАЮТЬ ПОЗНАЙОМИТИСЯ» – надається тільки для членів КЗНДР!

Листи в християнський клуб знайомств КЗНДР надсилайте на адресу редакції газети «Мета»:

Клуб знайомств, координатору, редакція газети «Мета», площа св. Юра, 5, м. Львів Україна, 79000

Координатор КЗНДР Олександр РОМАНЮК.

ЗАПРОШУЄМО всіх членів християнських спільнот щонеділі, окрім посту, на 19.00 в Палац культури ЛЮРТА по вул. Рязівська, 2 на українські вечорниці та дискотеку. Більш детально за тел.: 224-83-45, або: 8-(097)-132-36-57. Роман.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ!

1) 3 № 9 (58) газети «МЕТА» оголошення: № 33 (жін), № 38 (жін), № 41 (жін) – зняті з подальшої публікації.

2) Координатор КЗНДР не проводить листування з дописувачами. Консультації по всім запитанням, які виникають у дописувачів, координатор КЗНДР проводить виключно по телефону 8-(032)-226-43-97 за вказаним вище графіком роботи.

– м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-708-29-91.

43) група «Н»: МАРІЯ. Українка, греко-католичка, 17.11.1955 р.н.; ріст – 158 см.; вага – 63 кг.; очі – сірі; волосся – блондинка; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – зла, дратівлива, неврівноважена, лівина до молитви та до праці; захоплення, інтереси: – не маю; (11) – без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – тимчасово безробітна; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: 244-23-52.

44) група «Н»: МАРІЯ. Українка, греко-католичка, 23.08.1978 р.н.; ріст – 150 см.; вага – 55 кг.; очі – каштанові; волосся – каштанове; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – спокійна, врівноважена; захоплення, інтереси: – читання, вишивання, подорожі; (11) – товариський, врівноважений, без шкідливих звичок; (12) – так; (13) – товариські стосунки, створення сім'ї; професія: – державний службовець; (15) – матеріально незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(096)-820-66-24; або: +38-(096)-708-94-81.

45) група «Н»: ІРИНА. Українка, греко-католичка, 03.06.1976 р.н.; ріст – 168 см.; вага – 60 кг.; очі – блакитні; волосся – русаве; (7) – задовільний; (8) – не маю; (10) – доброта; захоплення, інтереси: – читання, майстерність; (11) – товариський, врівноважений; (12) – так; (13) – товариські стосунки, створення сім'ї; професія: – продавець одягу; (15) – матеріально незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-196-36-51;

46) група «Н»: ОЛЬГА. Українка, греко-католичка, 21.07.1965 р.н.; ріст – 175 см.; вага – 77 кг.; очі – карі; волосся – русаве; (7) – добрий; (8) – не маю; захоплення, інтереси: – книги, театр, подорожі; (11) – порядність; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – бухгалтер; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(098)-560-52-85;

47) група «Н»: ІРИНА. Українка, греко-католичка, 11.02.1970 р.н.; ріст – 176 см.; вага – 74 кг.; очі – сіро-голубі; волосся – русаве; (7) – добрий; (8) – не маю; (10) – доброзичлива, врівноважена, романтична, відповідальна; захоплення, інтереси: – подорожі, театр, книжки, англ. мова; (11) – впевнений в собі, рішучий, щирий; (12) – так; (13) – створення сім'ї; професія: – біолог, працюю в медицині; (15) – матер. і житлово незалежна; (16) – м. Львів; контактний телефон: +38-(067)-834-89-16;

МИСТЕЦТВО ПРОЩАТИ

Людській природі властиво образатись. Ніби в нашому організмі закладений ген, що відповідає за слабкість людини перед образою. А якщо це ген, то цю природу людини змінити не можна – ми так і залишимося заручниками власного немилосердя. Але якщо це зовсім не ген, а звичайнісінькі вади і слабкі місця? Тоді свій організм треба прооперувати і видалити ці «проблемні місця». Образаються всі, але прощають одиниці... Спробуймо змусити себе бути незалежними від цього гріха, вільними від його пут.

Чому найважче пробачити зраду і брехню? Це болюче питання можна задавати тисячі разів. І тисячі разів ми почуємо: «Немає нічого гіршого, аніж зрада коханої людини і брехня, видана за правду». Десь воно і так...

Брехня як звичка

Чому брехню? Вона стає кінцем довіри і початком підозри. Брехня солодка, але її гіркота завжди на язичі. Сьогодні, завтра і завжди – люди не зможуть пробачити обман. Варто сказати: «Я збрехав(-ла)» – і все втрачено. Нитка обривається, а надто там, де тонко. Люди брешуть через одну причину – це стає звичкою. За брехнею до кишені не полізеш. Але подумайте: ваша брехня когось розчарує. А хіба ми для цього прийшли на світ, аби розчаровувати ближніх? Пробачайте обман, бо він – це страх сказати правду – і нічого більшого.

Поцілунок Юди

Кажуть: зрадиш раз – зрадиш і другий. Нерозумно в такому випадку прощати усі зради, адже колись все одно прийде кінець. Але раптом це була помилка? Може, вірність спіткнулась об пристрасть і зійшла із колії, може, людина збилася із правильного шляху? Чому не дати їй другого шансу?

Зрада тіла – це не зрада душі. А навіть якщо пробачити зраду невимовно важко, і рана в серці відкрилася та кровоточить, коли біль не дає жити... тоді все одно – пробачмо! Бо хіба ми не зраджуємо кожного дня Бога? Хіба не опускаємо очі, коли прогрішилися? Він же пробачає нам, навіть якщо ми не гідні прощення... Ми сумніваємось, звинувачуємо в усіх проблемах інших, відвертаємося від Нього. Зрозуміймо, вибір зла – це також зрада. Хіба Йому не боляче? Боляче... Але Він прощає! То чинимо й ми, як Бог. У нас не таке велике серце, у ньому немає такої абсолютної любові, та й

душа наша не захищена від спокус, але усі ми можемо прощати.

Гордість – бур'ян душі

Пробачати важко. Але ще важче просити пробачення. Ми не хочемо визнати за собою вину. Винні всі, але не ми. Як змусити себе, свій гонор сказати «Вибач»? Краще вже визнати свою скупість, дурість, бездарність, але тільки не вину. Не біймося! – За ці слова ще ніхто в обличчя не бив, і від цих слів серце ні в кого не зупинялось. Якби ми просили пробачення завжди, то люди навчилися б прощати. Невже це так важко зробити? Я знаю, чому нам важко. Я знаю, чому людина боїться сказати «вибач» і не хоче пробачити ближньому. Це непорозуміння народжується з гордості. Ми не знаємо, де закінчується гордість, а де починається гідність. Не бачимо різниці. Але вона є, і, до того ж – істотна. Коли людина не може опонувати гордості, вона керується лише пихою. А гордість – це ніщо інше, як видання себе за Бога. Ми думаємо, що перед нами, гордими, всемогутніми, мають падати на коліна. Та на коліна стають тільки перед однією особою – перед Господом. І тільки Він – гідний, бо Він – Бог, Він – суддя. А ми – лише слуги, чинимо Його волю. То чому перед нами мають падати гори, розходитись ріки? Навіщо ми «бавимось» в Бога?

Убити гордість

Часом ми настільки горді,

що не відкриваємо двері свого життя, затраскуємо від протягу почуттів, замикаємо на ключ. Настільки горді, що корона ось-ось і впаде з голови! Але ж Бог казав: «Стукайте – і вам відчинять!» То, виходить, ми маємо більше сили, ніж Бог? Виходить, Він – слабкий і пробачає, а ми – горді і неприступні.

Та ми один одного мізинця не варті! Я – людина, і він – людина. То чому він має падати переді мною на коліна і просити вибачення? У мене немає такої влади. Тому гордості у людини має бути рівно стільки, скільки їй це не заважатиме залишатися рабом, лакеєм, васалом інших людей. А про гідність можна говорити як про достойність і самоповагу. Бо якщо ми не поважаємо себе самі, то чому хтось має поважати нас? Гідність повинна мати кожна людина. Тільки гордість і самоповагу плутати не можна, бо надто різні ці поняття. Тому ховаймо якомога далі свою пиху і відкриваймо двері своєму ближньому, пробачаймо, бо це так важливо для нашого спасіння. Прощення лікує...

Ієрархія кривд

Слід нагадати про ще один парадокс. Часом люди готові прощати усі злочини проти душі, усі зради – окрім маленьких образ. І так майже завжди. Ми настільки нікчемні, що ладні через дурниці перерізати горлянку, через незначну образу посадити

на палю, послати на шибеницю. Можемо вибачити віроломство, але не кпини. Одна із істин: долаємо кілометри, а зупиняємося на кроці, перемагаємо битви, але програємо сучитки, ловимо синього птаха, а від нас тікає синиця. Так само і з кривдами...

Пробачте не заради когось – заради себе

Ще із самого малечку ми терпимо наклепи, судження, образи. У зрілому віці нам підступно завдають удару в спину, відкрито плюють у душу. І на старості життя – не завжди спокійніше. Та в цьому і є сенс життя: плакати і сміятися, перемагати і зазнавати невдач, знаходити і губити, здобувати і втрачати. Тим паче, ображають не тільки нас – свідомо чи не свідомо ображаємо, зневажаємо і ми. Тому у небесній «накладній» усе списано. Ми ж зводимо рахунки тут, на землі, ставимо свої «хрестики – нулики». У нашій графі багато клітинок із різними позначками...

Досить супитись, ображатись, кипіти від люті! Простягніть свою руку тим, хто її найбільше потребує, пробачте тим, хто просить вибачення – навіть тому, хто цього не гідний. Пробачайте людям! Ми повинні прощати хоча б задля того, щоб колись пробачив нам Господь наш небесний.

Христина ГОГОЛЬ

Отець-редемпторист Євстахій Смаль

Отець Смаль почав заходити до Лесі і Михася Галішів. Ми четверо їздили разом 15 років, допомагали йому у душпастирській праці. Отець вірив у силу Всевишнього і Матінки Божої, а ми відчували велику ласку і опіку над нашим отцем. Ветлікар Михась не боявся за свою посаду – їздив усюди, де тільки отець просив. Михась глибоко шанував отця, а той віддячував йому щирою приязню.

Ми майже нічого не знали про життя отця Євстахія. Коли дещо запитували про минуле, отець скромно переходив на іншу тему. Ми знали, що був священникоммонахом в Чині редемптористів. Всі наші зустрічі і виїзди були строго конфіденційними. Отець, маючи чудову пам'ять, ніколи не записував ні імені, ні адреси, хоч людей, які запрошували отця, було дуже багато. Всіх пам'ятав, знав райони, куди і як заїхати, села, дороги, хати.

Перед нами був завжди врівноважений, усміхнений, спокійний. Казав, що обслуговує український народ, родини наших героїв... іде духовно і матеріально допомагати. А за це ми ще більше цінували нашого отця Смалья, адже у багатьох випадках він нагадував нам нашого батька.

На вісімдесятім році життя помер о. Володимир Грицай – в'язень мордовських таборів, який проживав на вулиці Вірменській. Ми з сестрою до нього часто приходили і були біля отця майже до смерті. Першим прийшов незнайомий нам священник і в загальному покові відправив Службу Божу. Я за традицією дякувала, та практично нічого не чула, хоча стояла на відстані півметра. Подумалось – чи потрібна аж така велика конспірація? Чи не заслуговував на більше отець, який зробив стільки добра й великих діл для народу, для хлопцівбандерівців, був на 10 літ репресований і так жорстоко каранний?

Раптом за нами в коридорі почулись голоси, кроки. Рішучо увійшов о. Євстахій Смаль. Відкрив вікна, навів порядок, зробив престіл. Кімнатка не могла вмістити всіх присутніх – люди стояли в коридорі, на сходах, на подвір'ї, на вулиці, Почалась величава Служба Божа, потім – панахида. Спів кількох сотень людей далеко прозвучав по вулиці Вірменській. Народ прощався зі своїм дорогим отцем Володимиром. Метушились люди з органів, заглядали, щось перевіряли, але на них ніхто вже не звертав уваги.

Хоронили отця в Брюховичах, у сімейному гробівці. Отець Смаль велично попрощав о. Володимира. Натхненні відвагою отця, люди вже нікого не боялися.

Три роки кожної неділі і свята о. Смаль, Михась, Леся і я мусили бути в Лозині (Яворівський рн), що за годину їзди від Львова. Церква св. Миколая стоїть на високій горі, в лісі, а тому дорога до храму давалась нелегко. Та незрима сила кликала, наказувала йти. Попри всі труднощі, в дорозі у нас завжди був веселий настрій. Ми жартували, сміялися – важливо, що всі йшли на Службу Божу. Вірили, що отець Смаль перебуває під особливою опікою Божою, яка й нас усіх захоронить.

Церква в Лозині була цегляною, великою, в українськовізантійському стилі. Ікони на іконостасі й у бічному вітарі намальовані художником Антоном Манастирським. Тутешні люди – релігійно і національно свідомі. Сюди також приїжджали люди зі Львова, з довколишніх сіл, з Яворова.

Згадую про суплікацію, яку співав отець. Це був зов, справжній крик душі зболілого українського народу. Отець випрошував ласки, опіки, охорони у Ісуса й Матінки Божої для всіх нас так, що у багатьох виступали сльози на очах. Святе Причастя приймало понад сотню людей. А це – найбільша радість. На Зелені свята, празник Пресвятої Євхаристії відбувались процесії. Діти сипали квіти, а народ велично співав: «Ми хочемо Бога!» Ніхто не боявся, тільки усі просили у Всевишнього кращої долі, волі для України, Церкви і пригнобленого народу.

(Продовження у наступних числах "Мети")

ПАПСЬКІ МОНЕТИ

Вже понад тисячу років мешканці Вічного міста можуть здійснювати свої покупки і вести справи, використовуючи монети із зображенням Папи Римського.

На питання, коли вперше папські монети увійшли в обіг, не можна відповісти однозначно. У 554 році імператор Юстиніан (527-565 рр.) надав єпископам Риму дуже важливі права, як, наприклад, контроль мір і ваг, проте права карбувати гроші ще не було.

Перші папські монети могли бути випущені під час понтифікатів Григорія III (731-741 рр.) і Захарії (741-752 рр.), але деякі експерти вважають не більше, ніж медалями. Тому більшість нумізматів погоджуються на думці, що лише час правління папи Адріана I (772-795 рр.) став початком виготовлення папських монет. Це був час після франкської навали, і тому понтифік наказав карбувати власні гроші.

Між 772 і 983 роками Святіші Отці випускали монети переважно разом з імператорами. Останній екземпляр першої папської монетної епохи був випущений папою Венедиктом VII (974-983 рр.) спільно з імператором Оттоном II. А в 984 році з'явилася рідкісна монета, замовлена антипапою Боніфацієм VII (984-985 рр.).

Наступна серія монет у Вічному місті була випущена в 1203 році Римським сенатом. Ці гроші мали напис «Roma Caput Mundi» («Рим – столиця світу») або «S.P.Q.R.» (Senatus Populusque Romanus – Сенат і народ Риму). Також папські монети карбувалися при папі Боніфації VIII та понтифіках, засланих до Авін'йону. Близько 1350 року Римський сенат ввів в обіг «фіогіо готано» – «римський флорін». Через майже 100 років папа Євгеній IV (1431-1447 рр.) відмінив цю валюту і замінив її на «ducato papale» – «папський дукат». Цим кроком було підкреслене єдине валютне право папи в Римі. Від цього часу на одній зі сторін монети було зображено або герб папи, або його профіль. Монетні двори за межами Риму карбували з відома понтифіка, посланця-кардинала або папського губернатора гроші із зображенням герба того чи іншого міста.

До кінця XIX століття в історії папських монет настав період, коли вони не карбувалися. Це – час існування першої «Римської республіки» (1798-1799 рр.), яка була проголошена французами після їх вступу до папських областей, під час окупації Риму військами імператора Наполеона (1808-1814 рр.) та при нетривалій другій «Римській республіці» (1849 р.).

Здавалося, що карбування папських монет остаточно припиниться в 1870 році – через вимушене приєднання Папської області до новоствореного королівства Італії. Проте так не сталося. Після того, як 20 вересня 1870 року війська короля Віктора Еммануїла II зайняли Папську область, керівник «Zessa Pontificia» (Папського монетного двору) прийшов до папи і запитав, чи варто продовжувати випуск грошей. На складі ще були злитки з бронзи, срібла і золота. Папа відповів: «Звичайно! Використовувати все до останнього злитка!» Таким чином, останні монети, на яких можна побачити зображення папи Пія IX, датовані 1874 роком.

Особливо цінними у папській нумізматиці вважаються монети, випущені під час правління колеґії кардиналів, яка зобов'язана оберігати світські права Святого Престолу в час, коли він вакантний чи відбувається процес обрання нового папи. Ці монети мають назву «Sedisvakanz» (від «Sede vacante» – «час, коли Святий Престіл незайнятий»). На монетах «Sedisvakanz», як правило, зображені тіара з ключами св. Петра, герб міського кардинала-скарбника, який тимчасово управляє майном Церкви, і фраза «Sede Vacante» з відповідним цифровим позначенням року. Тіара є емблемою Церкви. Вона символізує Божий «намет» серед людей і в Новому Завіті вважається символом Церкви. Перші типи монет «Sedisvakanz» – «grosso» і «denago papagino» – були випущені під час тривалого процесу обрання Папи протягом 1268-1271 років. У Римі монети «Sedisvakanz» були прийняті лише в 1521 році. Найбільша кількість цих грошових знаків була випущена в 1655 році, оскільки між смертю папи Інокентія X та обранням Олександра VII минуло понад три місяці.

У XVII і XVIII століттях карбувалися золоті, срібні та мідні монети, які прирівнювалися до найрізноманітніших матеріальних цінностей. Згодом в обігу перебували лише срібні монети, які мали меншу цінність.

(Продовження в наступному числі «Мети»)

Продовження, початок у попередньому числі «Мети»

РОЛЯ БАТЬКА У ВИХОВАННІ

У вихованні дітей свою важливу роль має батько, має її і мати. Батько – голова, опікун і годувальник родини, мати – господиня дому. Тому інша роль батька, а інша роль матері у вихованні дітей. Батько формує розум, волю і характер дитини, а мати формує серце й душу. Дитина хоче бачити в батька ідеал усього, що мужеське, лицарське, тверде і загартоване до життя. Батько для дитини – символ авторитету, сили, найвища інстанція мудрости, знання, досвіду. Тож погляньмо ближче на роль батька у вихованні дітей.

БАТЬКО – АВТОРИТЕТ І УЧИТЕЛЬ

Батько є першим авторитетом і першим учителем для дитини, що приходиться до розуму. Він для дітей також – взірць пошани авторитету й послуху для всякої легальної влади. Папа Лев XIII каже: «Влада батька в родині – це наче дзеркало і відбиток Божого авторитету». А німецький кардинал Фавльгабер так окреслює авторитет батька: «Батько – це перший авторитет з Божої ласки. Він носить корону, що її жоден чоловік не має права йому з голови зняти. Але він не сміє того святого права надживати, ані стати тираном для родини». Один вихователь до батька каже: «Якщо Бог дасть тобі сина, то до десяти років будь його батьком, до двадцять – його батьком, а потім – його приятелем».

Батько – голова дому, тому для дітей він найвищий авторитет, а авторитет матері – перший по батькові. Батько дає дитині перше зрозуміння авторитету. Від нього дитина довідується, що поза і понад його авторитетом є ще авторитет Бога, Церкви, держави. Тому він учить також дітей пошани до всякого авторитету, з яким вони мають до діла. Дитина вчиться від батька поважати Божі Заповіді і церковні приписи, цивільні закони, авторитет школи, учителя, громади, поліції.

Батько вчить дітей дисципліни й послуху відносно себе й матері. Він стало бере в оборону авторитет матері. Діти повинні вирости в тому переконанні, що над ними стало наглядає око їхнього батька. Тому він завжди уважає на їхні слова, бесіду, поведінку, навчання у школі, на їхню забаву.

Колишній президент Америки Джон Ф. Кеннеді про виховання, що його він дістав від свого батька, так говорить: «Мій батько, коли я був малий, задля різних причин не міг бути так багато з нами, як інші батьки. Але чи був він з нами дітьми, чи ні, то він давав нам відчуття, що ми були для нього чимсь найважливішим у світі. Він цікавився усім, що ми робили. Він ставив нам перед очі зразок-ідеал, і під тим оглядом був непоступливий, коли ми не осягали того ідеалу. Ця вимога батька була для нас дуже важлива».

БАТЬКО – ВЗІРЕЦЬ, ПРИКЛАД.

Важливий авторитет, важливі слова, науки чи перестороги батька для дітей, але набагато важливіший його

ШАНУЙ БАТЬКА І МАТІР ТВОЮ, ЩОБ ТОВІ БУЛО ДОБРЕ, І ЩОБ ТИ ДОВГО ПРОЖИВ НА ЗЕМЛІ

ЧЕТВЕРТА БОЖА ЗАПОВІДЬ

о. Юліан КАТРИЙ,
«Заповіді Божі»

особистий приклад. Сила доброго діла злого прикладу батька дітей буде або їх руйнує. Вони хочуть у своєму батькові бачити живий приклад того, чого він учить. Батько мусить давати дітям добрий приклад щодо заховання Божих Заповідей і церковних законів та законів цивільної влади. Він ніколи не сміє перед своїми дітьми про ті закони легковажно говорити, або навіть собі з них кптити, або вчити дітей, як тих законів не зберігати. Батько має дати дітям приклад пошани імені ближнього і його чести та ніколи в присутності дітей зле про інших не говорити.

Один батько оповідає про такий випадок у своїй родині, коли вони святкували День Батька: «Вечером того дня я підслухав молитву мого малого сина. Він на колінах і зі сльозами в очах перепрошував Бога за все те, чим він коли свого батька образив. Свою молитву він так закінчив: «Мій Боже, я Тебе прошу, зроби мене таким мудрим і сильним, як мій батько. Я знаю, що Ти це можеш зробити». А коли мій синок уже спав, тоді я клякнув коло його ліжка і визнав мої провини щодо нього; схиливши голову, я так молився: «Мій Боже, зроби мене такою дитиною, як мій синок: чистою і доброю, яка відноситься до Тебе зі щирою вірою».

Релігія – це основа виховання, тому під цим оглядом добрий приклад батька дуже важливий. Батько перед дітьми повинен бути дуже обережний щодо критики своєї церковної влади, єпископів і священників; обережний також у розмові про святі особи чи речі. Така необережність може затруїти віру дитини.

Німецький маляр Людвік Ріхтер був у дитинстві втратив віру і щойно на старші літа знову її собі повернув. Що було причиною утрати його віри? Одного разу знайомий його батька в присутності дітей погано заклав собі з одної події у св. Євангелію, а батько не станув в обороні св. Письма. «В тому моменті, – каже він, – ті кпини над св. Письмом наче грім вдарили об мою душу. Я не міг припустити, щоб хтось міг собі кпинити зі святого Письма. Мені здавалося, що старші уважали за байку все те, що нам у

школі подавали як безсумнівну правду. Я чув, що в моїй душі було щось зруйновано, щось, без чого не можна жити і чого не можна нічим заступити. Від того дня я втратив віру в Бога».

Батько для своїх дітей має бути взірцем у виконванні християнських обов'язків, якими є щоденна молитва, недільна Служба Божа, часта Сповідь і св. Причастя.

В одній родині малий синок ніколи не бачив, щоб його батько коли молився. Одного разу він питає свою матір: «Мамо, коли я вже буду такий великий, як мій тато?» «А ти чому хочеш бути таким великим?» – каже мати. На те синок: «Бо тоді я вже не муситиму молитися, так як тато не молиться».

Славний американський генерал Мек Артур так дбав про добре і релігійне виховання свого малого сина, що навіть уклав собі особну молитву за свого сина. Ось ця молитва у скороченні: «Мій Боже! Дай мені сина, який не ставив би бажань на місце діл; який пізнав би Тебе і знав, що пізнання себе самого є наріжним каменем знання. Веди його, благаю, не легенькою дорогою вигоди, але під тиском і тягарем труднощів і викликів. Дай мені сина, що його серце було б чисте, а мета висока; який запанував би над собою, ще заки командуватиме іншими; який посягав би у майбутнє, ніколи не забуваючи минулого. Дай йому скромність, щоб завжди міг пам'ятати простоту справжньої величі. Відкрій йому правдиву мудрість та лагідність справжньої сили. Тоді я, його батько, зможу сказати: «Я не прожив намарне». Таку молитву за своїх дітей повинен би проказувати кожний батько.

Папа Пій XII так говорить про нагороду доброго батька: «Коли Господь хвалить і нагороджує вірного слугу за те, що добре ужив своїх талантів, то яку похвалу і яку нагороду дасть Господь Бог батькові, що з любов'ю виховав для Нього йому повірене людське життя, яке вартує багато більше, як усе золото і срібло у світі».

(Продовження у наступному числі «Мети»)

На фото: мальовничі околиці села Миклашів.

1409 рік – це перша письмово зафіксована дата про Миклашів. Запис цей зроблено у львівських міських актах. З іншого документа – нотаріального запису – відомо, що 17 серпня 1485 року львівський католицький архієпископ Ян Вонтрубка-Шшелецький повідомляє, що король Казимир IV заснував шість мансїонарій при каплиці святої Катерини і наділив пресвітерів десятиною з сіл Миклашева, Нового Села, Скнилова та Великого Поля. Архієпископ підтвердив це, ратифікував і записав на власність костелу.

Отже, про костел є згадка. А от про церкву вперше задокументована дата – 1515 рік. Причому йдеться про священника, який, згідно з податковим реєстром, платив державі 15 гривень податку річно. А от про власне церкву в Миклашеві згадує німецький мандрівник, який проїжджав через село в 1671 році. У своєму щоденнику він записав, що в селі є церква.

У 1736 році миклашівці спорудили нову церкву. Ця дата вирізана на одвірку у дзвіниці, яка була зведена з дерева, що залишилося від старого храму. В акті візитації 1741 року йдеться про те, що церква є новою і присвячена Різду Богородиці. Дізнаємося і про те, що тут була дзвіниця і цвинтар, огорожений плотом. Парохом, за згодою власника фільварку Адама Торка, призначений о. О. Левицький.

До 1763 року парохом Миклашева був о. Андрій Стрільбицький. Треба відзначити, що парафія була досить-таки багата. Вартість церковного будинку становила 200 золотих римських. Земельні наділи, що склалися із 16-ти ділянок, в загальному становили 72,5 морга. Як правило, священники душпастирювали тут до смерті.

1832 року парохом зі згоди власника села (він же – патрон церкви) Йосифа де Одровонша Августиновича призначено о. Василя Крижанівського. Помер він у селі 1848 року. На його місце прийшов о. Адальберт Глинський, який також помер у селі 1910 року, на 86-му році життя і 62-му році священства. Після себе залишив величаву пам'ятку – саме

МИКЛАШІВ

за отця Глинського селяни взялися за будівництво мурованої церкви, проєкт якої виготовив знаний архітектор Василь Нагірний. Будівництво храму завершили у 1907 році.

Треба сказати, що впродовж усього XIX століття між парохами та миклашівськими селянами існувала повна гармонія. Причому ця гармонія була присутня як у церковних справах, так і в мирських. Свідчення цього збереглися до сьогоднішнього дня. Правобіч і лівобіч від входу до храму Різдва Пресвятої Богородиці вмуровані таблиці, які збереглися до сьогоднішнього дня. Написи на них дають нам інформацію про фундаторів спорудження нової мурованої церкви. Називаються, зокрема, господарі Заруми і Пугачі. Перша вмурована на честь церковного братчика Івана Заруми, а друга – Марії Трач з дому Пугач. Є й інші жертводавці. Так, на чаші читаємо: «Чашу сію пожертвували на церкву в Миклашеві Тетяна, Семен, Варвара і Анна Заруми в 1908 році».

Після о. Глинського парохом села став о. Юліан Фацієвич. Пробув тут неповний рік, бо вже 1911 року отримав скерування до архикатедрального собору святого Юра у Львові. А на його місце прийшов о. Володимир Семків. Проти нього відразу ополчилися місцеві москвофіли, оскільки отець Семків сповідував погляди народовців. Завдяки йому похвалилась робота читальні товариства «Просвіта». Коли в 1913 році приступили до художнього розпису церкви, о. Семків запросив для цієї роботи відомого живописця о. Теофіла Капустинського, якому належить, зокрема, авторство образу «Сіях».

Окупація Галичини царською російською армією з березня до травня 1915 року запам'яталася миклашівцям тим, що в село прибув православний батюшка Андрій Вишеньський, з ініціативи якого місцеві москвофіли пограбували храм, а багато цінних речей понищили. Вони не тільки розбили церковну скарбницю, а й викрали 14 фелонів, 16 стихарів, 3 золочені чаші, Євангеліє в дорогій оправі. Зняли кацапи навіть коралі з ікони Пречистої Діви Марії. Отак погосподарювала православна москальня за неповних півроку.

Отець Семків повернувся на парафію з армії, в яку був покликаний на початку Першої світової війни, в червні 1915 року. У 1924 році він отримав крилошанські відзнаки. Та у березні 1930 року о. Семків перейшов на іншу парафію, а на його місце прийшов о. Василь Воронюк.

Через два роки парохом став о.

Йосиф Іванець, батько відомого художника Івана Іванця, який у своїх творах оспівав героїзм Українських Січових Стрільців. Є в біографії парафії і такі імена, як Михайло Осінчук та Павло Ковшун – автори розпису церкви у візантійському стилі. Новорозмальовану церкву освятив у 1935 році єпископ Іван Бучко.

У 1912 році місцеві поляки при підтримці католиків із сусідніх сіл почали робити перші спроби будівництва костелу. Та на перешкоді стала війна. І тільки в 1926 році комітет будівництва костелу поновив свою роботу. Освячення фундаменту відбулося в 1938 році. Та незабаром прийшли червоні «визволителі», і на цьому будівництво завершилось. Нині серед трав'яних заростей ще можна віднайти бетонні брили фундаменту.

Коли почався збір коштів, поляки по всіх усюдах кричали, що Миклашів – це польське село. Насправді ж напередодні Першої світової війни в селі проживало 2000 греко-католиків, 140 римо-католиків та 16 євреїв.

До сказаного не буде зайвим додати коротеньку згадку про Олену Вітер. Народилася вона в Миклашеві 4 січня 1904 року. Закінчила сільську народну школу, а згодом – гімназію сестер-василіянок у Львові. З вісімнадцятирічного віку вона – черниця-василіянка Йосифа. Протягом 1932-1939 років була ігуменею монастиря у селі Якторів. Керувала тут освітніми товариствами, драматичним гуртком. Від 1939 до 1940 року – ігуменя львівського монастиря студиток.

11 червня 1940 року мати-ігумена була заарештована НКВС за співпрацю з учасниками визвольного руху. Згідно з вироком, засуджена до смертної кари. Чудом врятувалася. Але більшовики не забули її співпрацю з націоналістами. Так, у доповідній записці НКДБ УРСР до НКДБ СРСР від 20 грудня 1945 року, в якій йдеться про оперативну роботу і заходи щодо ліквідації УГКЦ, зазначено: «Із числа арештованих за останнє время уніатов інтерес представляють наступні особи: Вітер Єлена Васильевна, в монашестве Іосіфа, уродженка с. Миклашев, проживала на нелегальному положенні. Піддержувала зв'язь з підпольем ОУН-УПА».

Від квітня 1946-го до березня 1956-го сестра Йосифа поневірялась у таборах Сибіру та Мордовії. Після виходу на волю очолювала підпільний монастир студиток у м. Скалат на Тернопільщині. Удостоєна почесного звання «Праведниці світу».

Богдан ЗАКАЛИК

ПІД ПОКРОВОМ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Цього року мінлива кримська погода піднесла евпаторійцям на 14 жовтня сюрприз у вигляді різкого похолодання та сильного північного вітру. Проте гримаси погоди не затьмарили великого церковного свята Покрови Пресвятої Богородиці, якому посвячена греко-католицька церква в м. Євпаторія. Поза тим, місцевому пароху о. Богданові Костецькому довелося докласти багато зусиль, аби празник видався урочистим.

Вже стало традицією, що у день празника Покрови до Євпаторії з'їжджаються священники греко-католицьких парафій Кримського деканату з інших регіонів півострова. Цього дня Божественну Літургію тут відслужили о. Микола з Севастополя, протопресвітер Кримського деканату о. Ігор Гаврилів, о. Віктор з Сімферополя, священник євпаторійського римо-католицького храму св. Мартина о. Віталій та о. Дмитро з парафії Успення Пресвятої Богородиці міста Ялти. Серед запрошених були і представники євпаторійської російської громади, при якій заснована домовна церква Пресвятої Трійці, що також перебуває під опікою о. Богдана.

Пізнні осінні квіти підкреслювали торжество. Незважаючи на побоювання отця Богдана, що в робочий день у храмі може зібратися небагато вірних, їх кількість таки вразила, особливо якщо взяти до уваги, що в місті це – не єдина церква. Серед чисельних гостей були представники влади, міської громадськості та прихожани інших парафій. Така конфесійна злагода і толерантність євпаторійців на тлі загальної ситуації в Криму є, поза сумнівом, великою заслугою отця Богдана, якому не за віком притаманні дипломатичний хист і мудрість, адже за ті декілька років його перебування в місті він зумів не лише здобути авторитет і пошану міських властей, але й духовно згуртувати багатьох вірних, значно збільшивши кількість своїх парафіян.

Після св. Літургії і Причастя о. Віктор виголосив проповідь, загальний сенс якої зводився до того, що Пресвята Богородиця отілює своїм Омфором усіх, хто істинно вірує в Ісуса Христа. З великою увагою парафіяни вислухали також коротку, але щирі промову отця-протопресвітера Ігоря Гавриліва, який, зокрема, сказав: «Дорогі брати і сестри! Сьогодні ми зібралися в цьому храмі, аби разом просити ласки Божої в це храмове свято. Прийміть найщиріші вітання від усіх парафій Кримського деканату, від міст Ялти, Сімферополя, Севастополя, від усіх священників і вірних цих парафій. Празник Покрови святкують всі християни нашої України. Також прийміть вітання усі жінки, що носять ім'я Марія. Я ще раз вітаю всіх парохіян, які взяли участь у цьому богослужінні, і всіх тих, хто не зміг бути з нами з поважних причин, але духовно молився з нами. Нехай Всемиловичий Господь за молитвами Пресвятої Богородиці одарує всіх нас здоров'ям, Своєю ласкою і пошле багато щасливих та благих літ».

Отець Богдан у своєму слові, звернувши увагу парохіян на різку зміну погоди, провів паралель між фізичним холодом і молитвами, які допомагають людям духовно зігрітися Божою благодаттю і Його любов'ю. Від очей о. Богдана не сховалося, що коли вірні благають на богослужінні у Цариці Небесної захисту і допомоги словами молитви: «Згадай нас у молитвах Своїх, Пресвята Богородице Діво, щоб не загинули ми за множество гріхів наших, охорони нас від усякого зла і будь-яких напастей, – на Тебе бо уповаємо і, Твого Покрову празник святкуючи, Тебе величаємо», – деякі жінки заплакали. Він побачив у цьому добрий знак, що свідчить про відвертість і каяття людської душі.

Бачивши усе це, серце священника, ймовірно, теж радісно плакало від того, що парафіяни творять собою вже велику Христову парафію, незважаючи на те, що люди тут – найрізноманітніших національностей: українці, росіяни, білоруси, поляки, греки. Є тут навіть представники арабського походження. Але між ними немає протиріч і всіх об'єднує один символ: Хрест, який рятує усіх. Тому священник сказав, що щиро радіє і дуже вдячний усім, хто прийшов до храму. Особливу вдячність висловив він духовенству і вірним своєї парохії, які залишаються вірними їй і переборюють усі труднощі.

Після Божественної Літургії відбулося освячення води, окроплення нею парафіян і миропомазання. Опісля о. Богдан запросив усіх гостей на спільну трапезу.

Ніна ХИРСІНА, Євпаторія (Крим)

Уважаемая редакция! Я хоть и русская, но хожу на службу к отцу Богдану Костецкому в греко-католический приход города Евпатории. Иногда читаю вашу газету, так как она редко бывает у нас в наличии.

В нашем городе-курорте молодой священнослужитель появился в 2005 году. Первый год в его служении был самым трудным, так как и прихожане, и городские власти, и сам священник присматривались друг к другу, так как до этого в городе не было греко-католической церкви. Но скоро выяснилось, что, несмотря на молодость, отец Богдан отличается добротой души, доброжелательностью, мягкостью, тактичностью, справедливостью, он с открытым сердцем встречает каждого входящего в храм, веря, что туда прихожанина привела любовь к Богу. Его христианская любовь проявляется в участии жизненных проблем прихожан, облегчении бремени их насущных забот. Отец Богдан знает по именам каждого прихожанина и членов их семей, что привлекает к нему сердца верующих. Он умеет мягко и ненавязчиво посеять в душе человека слово Божье. Несмотря на непростые порой взаимо-

ВІТАННЯ ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

отношения с органами власти, отец Богдан, благодаря своей дипломатичности и мудрости, с честью выходит из любой ситуации, что заслуживает большого уважения к нему. Эти человеческие качества подмечают все, общающиеся с отцом Богданом, и их сердца благодарно раскрываются ему навстречу.

Глубоко уважаая отца Богдана, пришедшего в храм по призыванию, церковный комитет, прихожане храма Покрова Пресвятої Богородиці и общественность города Евпатории сердечно поздравляют с днем рождения священника прихода Богдана Костецкого и от всей души желают ему крепкого здоровья, необходимого ему на жизненном пути, терпения в преодолении невзгод, как многодетному отцу желают здоровья детям и их послушания, а главное – приумножения числа прихожан.

Да пребудет с ним любовь Господа нашего Иисуса Христа! Многие и благие лета Вам, отец Богдан!

По поручению прихожан, с большим уважением
Ніна ХИРСІНА (Євпаторія, Крим)

(Закінчення, початок у попередньому числі
«Мета» 8/57 за жовтень, 2009 року)

Кам'яна Зоя

Фейлетон «Дикий випадок» був опублікований за рішенням 13-ї Куйбишевської обласної партконференції, терміново скликаній у зв'язку з релігійними хвилюваннями в місті. Перший секретар ОК КПСС (щось на кшталт партійного губернатора) товариш Єфремов дав делегатам неабиякого прочухана з цього приводу. Ось цитата зі стенограми його виступу: «Так, сталося це диво – ганебне для нас, комуністів, керівників парторганів. Якась старенька ішла собі і сказала: ось у цьому будинку танцювала молодь, одна нахабниця почала танцювати з іконою і скам'яніла. Чутка поширилася: «скам'яніла», «задерев'яніла» – і пішло-поїхало. Почав збиратися народ, адже керівники міліцейських органів поступили невміло. Очевидно, що й іще хтось доклав до цього руку.

Виставили міліцейський пост, а де міліція – туди, зрозуміло, й очі. Простої міліції виявилось замало, оскільки народ постійно прибував, тож виставили кінну міліцію. А народ: раз так – то ще більше туди. Деякі навіть додумалися до того, що внесли пропозицію послати туди попів для ліквідації цього ганебного явища».

На партконференції було вирішено різко посилити антирелігійну пропаганду в Куйбишеві та області. За перші вісім місяців 1956 років було прочитано понад 2000 науково-атеїстичних лекцій – це в 2,5 рази більше, ніж за увесь попередній рік. Але ефективність їх була невеликою. Як свідчить «Довідка про виконання постанов бюро ОК КПСС за 1956 рік по відділу пропаганди та агітації», практично зі всіх районів поступали звіти про те, що чутки про «дівичку, яка окам'яніла», як і раніше, в народі дуже поширені; різко посилюються релігійні настрої; під час посту люди рідко виходять на вулиці з гармошкою; знизилася відвідуваність кінотеатрів, а в страсний тиждень сеанси і зовсім зривалися через відсутність глядачів у залах. Вулицями міста ходили загонами комсомольців-агітаторів, які запевняли, що були в будинку на Чкаловській вулиці і нічого там не бачили. Але, як випливає з донесень із місць, ці акції лише підлили масла в вогонь, так що навіть ті, хто не вірив у чудо, починали сумніватися: а, може, і справді щось було?

«Голуби мене годували, голуби»

Відразу після Великодня історія про «Зою, що стоїть» стала надбанням народного самвидаву. Серед мешканців області і навіть за її межами пішло по руках складене невідомим автором «Зоїне житіє». Починалося воно так: «Вся земля нехай вклониться Тобі, Господи, та співає хвалу Імені Твоєму, та подякує Тобі, що хочеш відвернути багатьох від дороги нечестя до віри істинної». А закінчувалося словами: «Якщо ж хто, прочитавши про ці чудеса, не повірить, той згрить. Складено і записано рукою очевидця». Текст самого «документа»

часом різняться в різних копіях – мабуть, переписуючи, люди додавали щось від себе, – але основна фабула всюди приблизно однакова. Отож, короткий переказ.

Зоя пробула у напівмертвому стані 128 днів – до самого Великодня. Час від часу вона несамовито кричала: «Моліться, люди – в гріхах гинемо! Моліться, люди – в гріхах гинемо! Моліться, хрести накладайте, в хрестах ходіть – гине земля, розгойдується, як колиска!..» З перших же днів будинок на вулиці Чкалова був узятий під посилену охорону, нікого без спеціального дозволу всередину не впускали. Викликали з Москви якогось «професора медицини», ім'я якого в «житті» не згадується. А на свято Різдва Христового в будинок пропустили якогось «єромонаха Серафима». Від-

кровського собору отцеві Александр Надєждіну. Але єпархія поставила одну неодмінну умову: отець Александр повинен побувати в цьому будинку й упевнитися в усьому своїми очима. Такого повороту уповноважений не очікував, а тому відповів, що подумає і передзвонить через дві години. Але подзвонив лише через два дні і сказав, що наше втручання вже не потрібне».

Згідно з народним переданням, Зоїні страждання закінчилися після, того, як їй з'явився сам Миколай Чудотворець. Незадовго до Великодня до будинку підійшов якийсь благовидний старець і попросив чергових міліціонерів пропустити його до будинку. Йому відказали: «Відійди, дідусю». Другого дня старець знову приходив і знову отримує відмову. На третій день, у свято Благовіщення, «промислом Божим» варта таки пропустила старця до Зої. І чули міліціонери, як він ласкаво запитав дівичку: «Ну, що – втомилася стояти?» Скільки він там пробув, невідомо; відомо лише, що коли спохопилися його шукати, то знайти не змогли. Пізніше, вже коли Зоя ожила, то на питання, куди подівся той таємничий відвідувач, вона вказала на ікону: «У передній кут пішов». Незабаром після цього у м'язах Зої Карнаухової почало з'являтися життя, і вона змогла зійти з місця (за іншою версією, її ще

задовго до свята відвезли до психіатричної лікарні – разом з дошками з пілоги, до яких вона приросла; причому, коли вирубували ці дошки, то з дерева бризнула кров). «Як же ти жила? Хто тебе годував?» – запитували Зою, коли вона прийшла до тям. «Голуби, – була відповідь, – голуби мене годували!»

Про подальшу долю Зої Карнаухової оповідають по-різному. Одні кажуть, що через три дні вона померла, інші упевнені, що вона закінчила свої дні у психлікарні, а треті свято вірять у те, що Зоя ще довгий час жила в монастирі і таємно похована в Троїце-Сергіївській лаврі.

– Можна вірити в ці події, можна не вірити, але очевидно одне: в цієї історії є актуальний духовний сенс, – каже мені на прощання Антон Жоголев (у поєднанні з очима неопіта, які аж горять, фраза «можна не вірити» в його вустах звучить якось непереконаливо). – І стосується це новорічних свят. Адже в Росії і зараз Новий рік припадає на останній тиждень Різдяного посту. Мільйони людей, – навіть тих, котрі вважають себе віруючими, – домовляються з совістю – на угоду тим, хто їх оточує.

– Я, здається, зрозумів вашу думку. Треба, аби якийсь серйозний режисер зняв про Зою дуже страшний і благочестивий трилер, аби показувати його в новорічну ніч замість, скажімо, «Іронії долі».

– А що? Хороша ідея. І правильна.

Дмитрій СОКОЛОВ-МІТРИЧ

Малюнок з ікони Миколая Чудотворця зображує «Кам'яну Зою» та її танок під час посту.

служивши водосвятний молебень, він витягнув ікону з рук Зої і повернув її на місце (можливо, йдеться про тодішнього настоятеля Петропавлівської церкви міста Куйбишева Серафима Полоза, який незабаром після описаних подій був засуджений за статтю про мужоложство, – досить поширена в ті часи розправа з неугодними священнослужителями).

Незважаючи на всі вжиті владою заходи, народ не розходився: люди продовжували стояти біля міліцейського кордону цілодобово. У «житті» наводиться свідоцтво «однієї благочестивої жінки» про те, як вона, побачивши за загороджувальним щитом якогось молодого офіцера міліції, підкликала його і запитала: «Шановний, ти був там, усередині?» – «Був», – відповів офіцер. – «То розкажи, що ти там бачив?» – «Жіночко, нам не можна нічого говорити – ми дали підписку про нерозголошення. Але тут і розголошувати нічого – зараз самі все побачите». Сказавши це, молодий міліціонер зняв головний убір, і «благочестива жінка» схопилася за серце: парубок був абсолютно сивим.

«На п'ятий день «стояння» єпископові Єроніму подзвонив уповноважений у справах релігій Алексєєв, – пише у своїх спогадах Андрій Савін, який обіймав у ті роки посаду секретаря місцевого єпархіального управління. – Він попросив виступити з амвону церкви і назвати цей випадок безглуздою вигадкою. Ця справа була доручена настоятелю По-

Вітаємо Ювілярів!
У листопаді
святкують ювілеї:

15-ліття священства – о. Роман Пелещишин (08.11)
15-ліття священства – о. Михайло Димид (21.11)
10-ліття священства – о. Роман Тереховський (07.11)

50-ліття уродин – о. Богдан Кузьмич (16.11)
50-ліття уродин – о. Володимир Білоцький (20.11)
40-ліття уродин – о. Ярослав Бірбан (11.11)
40-ліття уродин – о. Ігор Пецюх (24.11)
35-ліття уродин – о. Орест-Дмитро Вільчинський (06.11)

ДУМКИ ПРО ВІЧНЕ

ЧИ НЕ НАГАДУЮТЬ ЦІ ІСТОРІЇ
ЩО-НЕБУДЬ ІЗ ТВОГО ЖИТТЯ?

Героїня п'єси «Наше містечко» Емілія вмирає при пологах, народжуючи перше своє дитя. Від тих, хто помер від неї раніше, вона дізнається, що є можливість вибрати один день зі свого життя і заново його прожити, але вони не радять їй цього робити. Емілія ж не прислухається до їхніх порад і вирішує використати цю можливість, аби ще раз пережити один із найкращих моментів свого життя – свій дванадцятий день народження. Але коли вона повернулася цього дня, то змогла прожити його лише до половини: її душі було настільки боляче відчувати все те, що відбувається, що вона закричала від болю: «Я не можу так! У нас немає часу навіть поглянути одне на одного! Увесь наш час витрачається на метушню! Заберіть мене назад!»

Згодом вона запитала одного з тих, хто помер раніше: «Чи усвідомлюють люди, коли живуть, на що вони витрачають своє життя?» Той подумав і сумно відповів: «Думаю, ні. Можливо, лише святі і дехто з поетів».

Як я живу у світі поспіху, забуваючи зупинитися і помилуватися квітами?

Один водій приїхав на заправну станцію. Його автом зайнялися три працівники автосервісу: вони оглянули автомобіль й усунули всі несправності. По закінченні обслуговування водій заплатив за 40 літрів бензину і виїхав. Та три хвилини опісля він повернувся, аби уточнити деякі деталі. «Мені незручно запитувати, але чи залив хтось у мою машину бензин?» – запитав він. Механіки з подивом поглянули один на одного. Виявилось, що вони, кваплячись швидко обслужити клієнта, справді забули про бензин.

Те, що сталося з цими механіками, трапляється і з нами: ми настільки втягуємося в метушню життя, що забуваємо, для чого Господь нам дав його.

Чи не подібний я на тих працівників автосервісу?

12 квітня 1912 року «Титанік» зіштовхується з айсбергом і, потопавши, забирає з собою півтори тисячі життів. Через 70 років один рекламний журнал, змалювавши цю катастрофу, поставив перед читачами питання: «Якби ти був на «Титаніку» під час катастрофи, ти пересів би в інше крісло?» Перша реакція читача: «Що за безглузде питання?» Але потім, розмисливши, ставало зрозуміло, над чим хотів кореспондент змусити нас задуматися. Нашому світу загрожує глобальна духовна катастрофа, а багато хто з нас лишень те і робить, що «пересідає з крісла на крісло».

Чи не поглинув мене мій маленький світ настільки, що забуваю про головне? Чи не забуваю я, що Господь створив і привів мене в цей світ для досягнення якоїсь мети?

Кадр з фільму Джеймса Камерона «Титанік», який отримав у 1998 році 12 міжнародних нагород «Оскар», як найкраща кінострічка року.

